

ROŽĎALOVICKO

Městský zpravodaj pro občany Rožďalovic, Ledčerek, Viničné Lhoty, Podlužan a Hasiny

Cena: 30 Kč

3/2022

Vážení spoluobčané,
jsem rád, že Vás mohu přivítat u podzimního vydání zpravodaje. V prvé řadě bych chtěl zmínit, že si velmi vážím podpory občanů v uplynulých komunálních volbách. I přestože byla sestavena pouze jediná kandidátní listina, přišlo volit velké množství obyvatel. Vaše podpora nás velice těší a je pro nás závazkem.

Klíčovým projektem nového volebního období bude revitalizace náměstí. Souběžně s přípravou tohoto záměru se pokusíme navázat spolupráci s Krajským úřadem Středočeského kraje, v jehož majetku je hlavní silnice procházející náměstím, a při samotné realizaci zrekonstruovat i tuto komunikaci.

I nadále zůstává jednou z hlavních priorit rekonstrukce komunikace v Podolí, výstavba chodníků v Ruské ulici a v části obce Zámostí. Počítáme i s realizací rozličných drobných projektů, a především s podporou spolků. Budeme se zasazovat o to, aby tak jako v předchozích letech byla většina projektů pokryta dotačně.

Naše město se postupně rozrůstá, vznikají nové stavební pozemky. V uplynulých deseti letech vyrostla zcela nová čtvrť 33 rodinných domů. V návaznosti na ni se připravuje lokalita ve směru na Podlužany, kde se počítá s 26 stavebními parcelami. Příliv dalších rodin s sebou přináší i nutnost zajištění kapacity místní mateřské

Výtěžek z koncertu sopranistky Jany Rykové a tenoristy Michala Bragagnola ve výši 10 tisíc korun věnovalo město Domovu Rožďalovice. Poukaz z rukou starosty města Petra Kapala převzal zástupce ředitele Domova Pavel Petrářek

školy. Nejen z tohoto důvodu bude muset zastupitelstvo města opět řešit možnosti její přístavby. Mateřské školy se patrně dotkne ještě další změna, a to její oddělení od školy základní. V současné době fungují jako jeden subjekt, který je pod vedením jednoho ředitele. Do budoucna bychom chtěli vytvořit dvě samostatné příspěvkové organizace.

Znovu důkladně připravujeme mimo-provozní rozpočet (rozpočet nad rámec provozního rozpočtu) naší školy, který se budeme snažit udržet i v dalších letech. V něm bude rovněž zahrnut příspěvek pro Sdružení rodičů Rožďalovice ve výši 250 Kč na žáka. Tento rok díky mimoprovoznímu rozpočtu rodiče ušetřili bezmála 750 000 Kč.

Nadcházejícím čtyřletým obdobím nás bude provázet příprava nového územního plánu, který v roce 2025 projde svou pravidelnou úpravou. Změna také nastane v oblasti odpadového hospodářství.

S největší pravděpodobností bude nutné zrevidovat úvěrovou politiku obce s ohledem na možnou energetickou krizi. Od ní se bude odvíjet vše ostatní. Prvořadě proto bude zajištění tepla v mateřské a základní škole na úkor dalších investic nebo právě zmiňovaného mimoprovozního rozpočtu školy.

Na závěr mi dovolu, abych poděkoval dlouholeté zaměstnankyni městského úřadu Evě Macákové, která po úctyhodných 39 letech práce pro obec, odešla v létě do zaslouženého důchodu. Dále děkuji všem zastupitelům, se kterými po celé čtyři roky probíhala výborná spolupráce, a Vám všem ještě jednou za podporu.

Vlastimil Harapes a Magda Malá vystoupili v rámci programu Setkání se spoluobčany, které se uskutečnilo 20. září

*Petr Kapal
starosta*

Volby do zastupitelstev obcí a do Senátu

Volby do zastupitelstev obcí se uskutečnily v pátek 23. září a v sobotu 24. září 2022. Termín těchto voleb byl spojen s prvním kolem voleb do třetiny Senátu.

Ve volbách kandidovalo 195 428 kandidátů, oproti předchozím volbám v roce 2018 kandidovalo téměř o 21 tisíc lidí méně. Nejvíce kandidátních listin, konkrétně 29, bylo zaregistrováno v obci Hošťálková.

Celkový počet zastupitelstev, do kterých se volilo, bylo 6386. Vezmeme-li v úvahu, že v 1 778 obcích byla zaregistrována jen jedna kandidátní listina, pak v přibližně každé čtvrté obci probíhala volební soutěž pouze v rámci jedné kandidátky.

Nejméně v 11 obcích volby neproběhly, protože do zastupitelstva nikdo nekandidoval nebo kandidoval nedostatečný počet kandidátů. Průměrný věk kandidátů byl 48 let, dvěma nejstarším kandidátům bylo shodně 96 let. Zhruba třetinu kandidátů tvořily ženy.

Nejvyšší účast v letošních obecních volbách zaznamenali v obci Kyje na Jičínsku, kam dorazilo 98,28 % voličů. Vůbec

nejmenší volební účast v republice, a to 17,68 %, byla v obci Sklené na Svitavsku.

JAK JSME HLASOVALI V ROŽDALOVICÍCH

V našem městě jsme rozhodovali o obsazení 9 zastupitelských mandátů. Do voleb byla sestavena pouze jedna kandidátka – ROŽDALOVICE 2010. Volební účast dosáhla 42,18 % a celkem bylo odevzdáno 2934 platných hlasů. Do zastupitelstva obce pak byli zvoleni tyto zastupitelé: Petr Kapal, Marcela Ešnerová, Viktor Dobrev, Martina Vlčková, Michael Paroulek, Petr Pešava, Marek Žďárský, Veronika Novotná a Radka Burdová.

Na ustavujícím zasedání zastupitelstva obce zvolí členové starostu a místostarostu města a také členy kontrolního a finančního výboru.

VOLBY DO SENÁTU

V našem obvodu č. 37 Jičín jsme měli možnost odevzdat hlas celkem pro sedm kandidátů (Tomáš Czernin, René Franěk, Václav Ort, Marta Martinová, Jaromír Dědeček,

Eva Kotyzová a Dagmar Kracíková). O vítězi rozhodlo až druhé kolo hlasování, které se uskutečnilo ve dnech 30. září a 1. října. Do druhého kola pak postoupili Ing. Tomáš Czernin (KDU+ODS+TOP 09, TOP 09), 60 let, senátor, zastupitel obce Dymokury (36,73 %), a Ing. Jaromír Dědeček (ANO), 63 let, krajský zastupitel, Markvartice (30,65 %).

Druhé kolo hlasování doprovázela nižší volební účast (obvod č. 37 celkem 23,21 %). Volební vítězství si nakonec odnesl pan Tomáš Czernin, který získal 14 449 hlasů (53,83 %), a obhájil tak na dalších 6 let senátorské křeslo. Druhý kandidát Jaromír Dědeček obdržel 12 391 hlasů (46,16 %).

V Rožďalovicích přišlo hlasovat v druhém kole senátních voleb pouze 19,64 % oprávněných voličů a vydáno bylo celkem 252 volebních lístků. I u nás zvítězil Tomáš Czernin s 133 hlasy (52,77 %), protikandidát Jaromír Dědeček získal 119 hlasů (47,22 %). Znovuzvolený senátor se chce podle jeho vlastních slov nejvíce věnovat práci ve Výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost.

Marcela Ešnerová

Na fotbalovém hřišti byly v červenci instalovány dětské herní prvky

Na konci července byla dokončena rekonstrukce Školní ulice

Během léta byla v zahradě mateřské školy postavena venkovní učebna

Ve Školní ulici byl u pomníku Václava Taraby počátkem října dokončen nový parčík

Od konce září do 7. října probíhala rekonstrukce nástupiště a železničního přejezdu v Ledečkách

Výstava obrazů Dagmar Jelínkové

Paní Ing. Dagmar Jelínková už od malička toužila stát se malířkou. Takže se pochopitelně přihlásila na výtvarná studia na takzvané „grafárně“ v Praze a byla přijata do tehdy zavedeného nultého ročníku. Tam budoucí grafici a malíři získali základy a po roce ti nejlepší automaticky postoupili dál, teď už do prvního ročníku legendární školy.

Jenže otec mladé Dáše rozmluvil touhu po malování a stalo se, že nadaná mladá žena se ocitla na katedře ČVUT, kde patřila k nejtěžším fakulta vysokoproudové elektřiny. Přesto byla Dagmar Šedová jednou z mála studentek, které ji absolvovaly s červeným diplomem. Pobyla v ČEZu, vdala se a má dvě děti, pracovala jako účetní. Po roce 1989 se stala novinářkou v oboru ekonomie.

Dnes je paní Dagmar v penzi a konečně se může věnovat tomu, co nemohla v mládí. Tedy kreslení a malování.

Před pěti lety Dagmar Jelínková zvítězila v soutěži vyhlášené knihovnou v Poděbra-

dech. Téma: Portrét Tomáše Garrigue Masaryka. V roce 2021 získala Čestné uznání starosty města Nymburk za dílo Mexický prales. Zúčastnila se i letošního druhého ročníku Nymburského výtvarného salónu, kde získala první místo, zlatou medaili!

Výběr ze svého díla představila i v Rožďalovicích. Interiér starobylé dřevěné budovy byl důstojným stánkem mnoha obrazů, ať to byly krajiny, či portréty.

Jan Jelínek

„Kino na kolečkách“ navštívilo během léta 320 diváků, kteří mohli zhlédnout filmy Po čem muži touží 2 a Hádkovi

Téměř 300 návštěvníků zavítalo v sobotu 20. srpna do Spolkového domu na výstavu drobného zvířectva. K vidění bylo 110 králíků, 100 holubů a 15 voliér drůbeže. Součástí výstavy bylo občerstvení, tombola a živá hudba

V sobotu 16. července se konaly na hřišti FC Trnavan Rožďalovické letní slavnosti. Již před polednem sehráli fotbalové utkání žáci se svými rodiči. Následovala soutěž „Rožďalovický kotlík“ o nejlepší guláš, které se zúčastnily všechny místní spolky. Jako nejlepší byl návštěvníky vyhodnocen guláš našich hasičů. Vpodvečer pak slavnosti vyvrcholily vystoupením Michala Hruzy a Davida Kollera

V červenci hostila Galerie Melantrich výstavu dětské stavebnice Merkur, na kterou zavítalo zhruba 150 návštěvníků

V sobotu 27. srpna vystoupila na Bučickém mlýně kapela Cizí peří

Rozloučení s prázdninami ve Viničné Lhotě se konalo v sobotu 3. září

Po covidové odmlce se v sobotu 27. srpna opět uskutečnila Traktoriáda v Košíku

Necelá stovka návštěvníků zavítala v pátek vpoledvečer 2. září na nádvoří zámku, kde proběhl koncert sopranistky Jany Rykové a tenoristy Michala Bragagnola

Až do konce září bylo možné v Galerii Melantrich navštívit výstavu dokumentárních fotografií Jiřího Rejska Rožďalovicko na cestách, kterou autor připravil společně s Martinem Dohnalem u příležitosti desátého výročí vydávání obnoveného zpravodaje Rožďalovicko

Tradiční podzimní akce Poznejte náš venkov v Pojedech přilákala v sobotu 17. září více než 1500 návštěvníků. V bohatém programu vystoupila legendární rocková skupina Olympic

PŘEHLED PLÁNOVANÝCH AKCÍ

16. října	Posvícení
22. října	Hudba léčí – ROSE BAND (sál radnice, 14.00)
11. listopadu	Hudba léčí – ŽOCHÁRI (sál radnice, 14.00)
19. listopadu	Výstava Náš stromeček (Galerie Melantrich)
25. listopadu	Vánoční tvoření věnců (Galerie Melantrich, 16.00)
1.–22. listopadu	Moje Vánoce (příjem malovaných obrázků do soutěže), vyhlášení 26. listopadu na Rozsvícení vánočního stromečku
26. listopadu	Rozsvícení vánočního stromečku (náměstí, 14.00)
7. prosince	Háčkování v knihovně (Městská knihovna, 17.30)
9. prosince	Veselé peklo s čertíkem (sál radnice)
17. prosince	Soutěž o nejlepší vánoční cukroví (Galerie Melantrich, 10.00)
17. prosince	Hudba léčí – BLACK BAND (sál radnice, 14.00)

I letošní, v pořadí již pátý, ročník „Parohu“ – tedy setkání přátel a rodáků obce Hasiny se konal tradičně o předposledním prázdninovém víkendu. Počasí proti předchozím srazům nevyšlo úplně stoprocentně, což se projevilo na menší návštěvnosti, navíc v tomto termínu se sešlo v okolí více akcí najednou. Ale kdo přišel, určitě nelitoval. Program byl i tentokrát pestrý – živá hudba, maskární rej, soutěže pro děti, táborák a výborné občerstvení. Lákadlem byla i bohatá tombola, zejména její hlavní cena – Jawa Babetta 210. Organizátoři ve spolupráci s městem Rožďalovice připravili opět velmi příjemný víkend, a to nejen pro Hasinské.

V sobotu 24. září se sešli děti i dospělí ze Staré Hasiny k výrobě draků z různých materiálů

5. října 2022

Vážení čtenáři Rožďalovicka, přišel podzim a s ním začátek nového školního roku. Celý minulý rok byl pro žáky, ale především pro pedagogy organizačně velmi náročný. Probíhala rozsáhlá rekonstrukce naší školy a jsme všichni rádi, že už se blíží její dokončení. Žáci se vrátili do krásných, nově opravených a nově vybavených tříd.

Poděkování patří městu Rožďalovice, zřizovateli naší školy, který organizoval, a především hradil rozsáhlou rekonstrukci a dovybavení naší školy.

Vrátili jsme se nejenom do lavic, ale i k oblíbeným školním aktivitám a akcím. V září odjela 3. A třída na intenzivní plavecký výcvik do Pece pod Sněžkou. Všichni se zlepšili v plavání, zvládli hřebenovou túru, mnoho environmentálních aktivit a domů si každý přivezl svůj deník. Moc nás těší pozitivní reakce rodičů, ze kterých je patrné, že se jejich děti vrátily nadšené. A věřte, že rozzářené dětské oči jsou pro každého kantora největší odměnou.

Od září do listopadu také probíhá plavecký výcvik v bazénu v Jičíně, kterého se účastní 2. A, 4. A a děti z MŠ. V říjnu se konal tradiční Běh k Bučickému mlýnu a sběr starého papíru, další akce připravujeme, např. setkání Seniorů na slovíčko.

Díky vstřícnosti MěÚ Rožďalovice, který nám pomohl najít lokalitu, ve které můžeme rozšiřovat školní sad, si prvňáčci a deváťáci opět vysadí „svoje“ stromy. Již pátým rokem se účastníme projektu Krokus a opět si prvňáčci vysadí další cibulky krokusů u Holských rybníků. Samozřejmě připravujeme lyžařský kurz i minilyžák. Naplánované jsou výukové exkurze do divadel, na letiště, environmentální aktivity.

I v letošním školním roce se nám podařilo získat podporu pro více než 20 žáků, kterým jsou hrazeny obědy z nadace Women for women a z projektu Obědy do škol. Pokračujeme i v projektu Skutečně zdravá škola. Věříme, že všichni naši strážníci si všimli velkého posunu ve školním stravování, ať v rámci používaných surovin, tak i v nabídce nových a pro školní jídelny netradičních jídel.

Paní učitelka Mgr. Martina Čapková se zúčastnila celostátní konference, kde vystoupila s příspěvkem o výuce zdravého životního stylu v naší škole. Jsme rádi, že právě příspěvek naší paní učitelky byl vybrán, aby sdílela zkušenosti z naší školy.

Předškoláci vítali podzim

I v tomto školním roce budeme pokračovat ve spolupráci s německou školou Europaschule z Halberstadtu. Po dvou letech končíme projekt Šablony III. a připravujeme projekt JAK. V rámci Národního plánu obnovy jsme získali prostředky na doučování, které má zmírnit propady ve vzdělávání během minulých covidových let. V rámci Národního plánu obnovy jsme také získali prostředky na další ICT techniku do školy i mateřské školy. Díky této podpoře jsme mohli do MŠ i do ZŠ zakoupit vizualizéry, digitální mikroskopy, Bee-Boty, Blue-Boty, Ozoboty, iPady, mluvící skřipce, tablety, robotické stavebnice VEX, ale také dvě 3D tiskárny. Se vším se učí naši žáci pracovat nejenom při výuce, ale i v kroužku robotiky.

Mateřskou školu navštěvuje 74 dětí. Pedagogický sbor v MŠ doplnily tři nové paní učitelky a čtyři paní asistentky pedagoga. Zástupkyněmi ředitelky školy jsou jmenovány paní Veronika Kočová a paní Monika Szentesi. Změny v práci nového kolektivu v MŠ jsou již patrné a doufáme, že i rodiče jsou spokojeni. Práci všech tříd velmi pěkně mapují fotografie a krátké zprávy, které jsou pravidelně zveřejňovány na webových stránkách naší školy. Využíváme novou aplikaci Správa MŠ. Jde o program, který nejenom usnadňuje administrativní práci spojenou s každodenním chodem mateřské školy, ale především zjednodušuje, usnadňuje a rozšiřuje komunikaci s rodiči

pomocí aplikace v mobilních telefonech. V MŠ děti začaly pracovat s interaktivními miniroboty Bee-Boty a Blue-Boty, které si dovedou již sami jednoduše naprogramovat. Pracujeme také na nové podobě portfolio pro každé dítě. Vrátili jsme se k programu Mateřinko, pojďte k nám, který má usnadnit přechod dětí z MŠ do ZŠ. Opět se rozeběhly kroužky nejenom pro ZŠ, ale také pro MŠ. Tradičně největší zájem v MŠ je o hejbanky a gymnastiku. Nově je otevřený kroužek Logopedické hrátky. Dvakrát týdně mají předškoláci základy angličtiny, jednou týdně využívají všechny děti z MŠ tělocvičnu k pohybovým a sportovním aktivitám. Děti z MŠ jsou zapojené do projektu Skutečně zdravá škola, Škola v pohybu, Uklidme Česko a Se Sokolem do života. Také v MŠ došlo díky financování zřizovatelem školy ke stavebním úpravám v budově, a na zahradě nám „vyrostl“ nový altán.

Předškoláci v rámci environmentálního projektu odjeli již v září do Janských Lázní a prošli si stezku v korunách stromů. Na konci září proběhl v MŠ velmi pěkný projektový den, kdy se všichni na zahradě loučili s létem a vítali podzim.

Na závěr chci popřát Vám všem pěkné slunečné podzimní dny a těšíme se na viděnou v naší krásně opravené rožďalovické škole.

Mgr. Iveta Klímová,
ředitelka školy

Naši prvňáčci se svým maskotem – housenkou Agátou

Ve středu 5. října se konal tradiční Běh k Bučickému mlýnu, zúčastnilo se ho celkem 35 závodníků, nejlepšího času (9 min a 30 s) dosáhl Alois Hofman z 8. třídy

Z tropického léta rovnou do sychravého podzimu

Letní prázdniny se ohlásily tropickými teplotami a doznívajícími bouřkami, při nichž hned první červenecový den napršelo 14 mm srážek. Chladný vzduch ze severozápadu pak určoval ráz počasí v týdnu od 4. do 10. července. Teploty se sice v odpoledních hodinách dotkly letních hodnot, nebo je i mírně překročily, ale po většinu dnů se pohybovaly kolem 22 °C. Pocitovou teplotu navíc začasté snižoval čerstvý vítr. Ve čtvrtek 7. července teploměr ukázal při celodenní zatažené obloze 18,6 °C, v neděli 10. července dokonce ještě o stupeň méně.

V dalším týdnu ještě zpočátku dozníval příliv studeného vzduchu, v polovině týdne se teploty sice dotkly i tropické 30, avšak v závěru týdne se po bouřkách, které přišly ve čtvrtek 14. července vpodvečer, znovu ochladilo. V následujícím týdnu pak dorazily opět tropy, maxima od 18. do 25. července neklesala pod 30 °C. Nejvyšší červencovou teplotu jsme tak zaznamenali ve středu 20. července, kdy rtuť teploměru vyšplhala na 37,4 °C. Dočkali jsme se i první letošní tropické noci, a to v úterý 26. července (20,9 °C) – nad ránem však mnohé probudil dým a zápach ze spáleniště v Českém Švýcarsku, kde hasiči tou dobou už třetí den bojovali s doposud největším požárem v historii Česka. Kouř z mohutného požáru lesa v národním parku zasáhl téměř polovinu republiky a vítr jej zanesl dokonce až na Vysočinu.

V samém závěru měsíce pak také napršelo. V noci na sobotu a během rána 30. července spadlo během několika hodin téměř 24 mm srážek. Oproti červnu

Hasinský rybník, 22. září

byl však celkový úhrn srážek za celý měsíc poloviční (61 mm) a oproti dlouhodobému srážkovému normálu za červenec byl o čtvrtinu nižší.

Začátek srpna se nesl ve znamení supertropických teplot, které vyvrcholily přílivem teplého vzduchu v pátek 5. srpna, kdy teplota v odpoledních hodinách vystoupala až na 40,2 °C – jednalo se tak o nejteplejší den letošního léta. Bouřky, které přišly v sobotu nad ránem, přinesly necelých 11 mm srážek. Následné ochlazení bylo jen krátkodobé a k tropickým teplotám stoupala rtuť teploměru již od poloviny dalšího týdne. Prohlubující se sucho částečně zmírnil déšť (15,4 mm srážek), který se přihnál v neděli 14. srpna v pozdních odpoledních hodinách. Tropické teploty nás sužovaly až do 20. srpna, poté se ochladilo a dočkali jsme se i dalších srážek (19 mm). Počátek dalšího týdne pak byl teplotně podprůměrný, postupně se ale začalo oteplovat a v polovině týdne už teploty znovu překračovaly tropickou třicítku. V samém závěru měsíce se již teploty držely kolem letních hodnot, v noci pak klesaly k 10 °C.

Celkový úhrn srážek za srpen činil 57 mm, což je zhruba o čtvrtinu méně (obdobně jako v červenci), než je dlouhodobý srážkový normál za tento měsíc. Začátkem září se tak znovu přihlásilo o slovo počínající sucho. Podle Českého hydrometeorologického ústavu bylo díky nadprůměrným teplotám letošní léto páté nejteplejší od roku 1775. Od června do konce srpna jsme v Rožďalovicích zaznamenali 35 dní s teplotou nad 30 °C (z toho bylo 11 dní supertropických s teplotou nad 35 °C) a 72 dní s teplotou nad letních 25 °C.

Třeboňský rybník, 29. září

Počátek září přinesl ještě příjemné letní teploty, ale i více oblačnosti, srážkové úhrny byly nicméně zanedbatelné. Ve středu 7. září vystoupala teplota v odpoledních hodinách ještě téměř k 31 °C. Mírné ochlazení se dostavilo až o víkendu 10. a 11. září, kdy obloha zůstávala převážně zatažená a v odpoledních přeháňkách napršelo 7 mm. První dva dny následujícího týdne byly ještě slunečné s teplotami kolem 24 °C, od poloviny týdne ale příliv chladného severozápadního proudění přinesl trvalejší déšť a výrazný pokles teplot, kte-

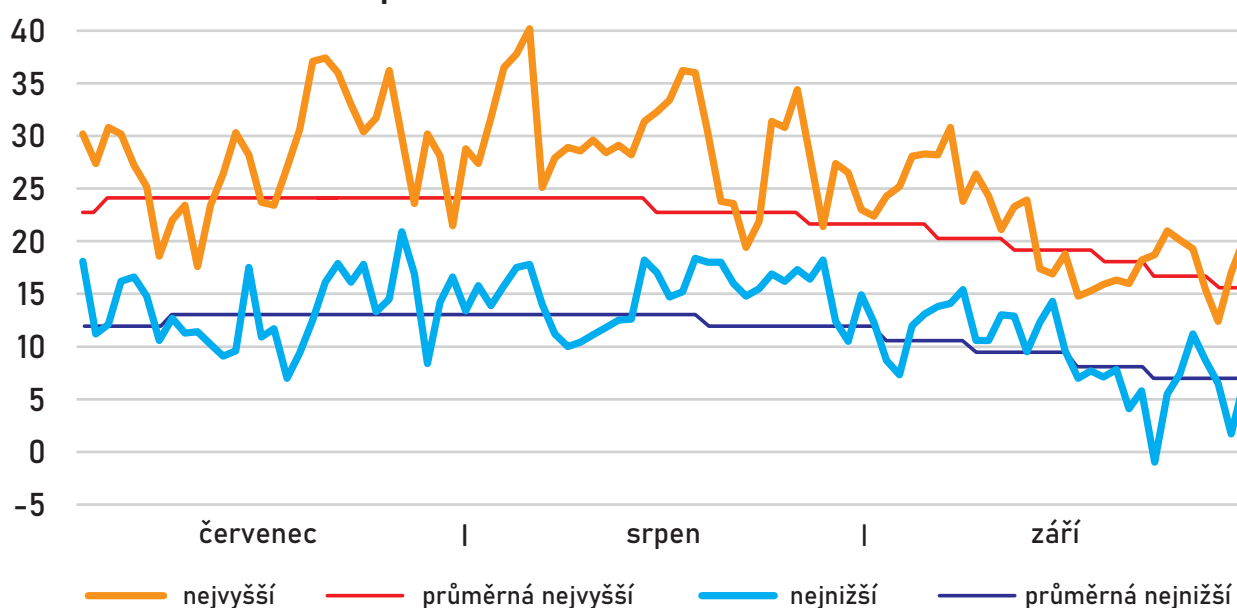
ré odpovídaly spíše přelomu října a listopadu. Během víkendu 17. a 18. září se ještě více ochladilo a dešťové přeháňky se střídaly s protrhanou oblačností a nakrátko i s prosluněnou oblohou. Přidal se i čerstvý vítr a na hřebenech Krkonoš se objevil první sněhový poprašek. Náhlý skok z léta do sychravého podzimu tak zahájil letos topnou sezonu zhruba o 14 dní dříve než vloni, v pátek 23. září jsme k ránu zaznamenali i přízemní mráz.

Okusit babí léto jsme mohli poslední zářijový víkend, kdy teploty v odpoled-

ních hodinách vystoupaly ještě mírně nad 20 °C, v závěru měsíce se ale znovu ochladilo a vlhký oceánský vzduch s sebou znovu přinesl trvalejší déšť. Ve středu 28. září spadlo během dne 15 mm srážek a odpoledne se objevila i bouřka. Celkový úhrn srážek za celé září činil 78 mm, což je zhruba o třetinu více, než odpovídá dlouhodobému srážkovému normálu. Podle meteorologů bylo také letošní září nejchladnější a nejdeštivější za posledních dvacet let.

Viktor Dobrev

Přehled teplot v období od 1. července do 30. září

Zdroj: vlastní měření autora

Rok 1962

Již dva roky se ve svém názvu honosila naše republika přídomek „socialistická“, avšak každodenní skutečnost tomu odpovídala jen pramálo. Poté, co se na počátku 60. let podařilo režimu zlikvidovat drobné řemeslníky a živnostníky jejich začleněním do komunálních podniků a zemědělce přinutit ke vstupu do Jednotných zemědělských družstev (JZD), stále více se ukazovalo, že vysněný systém nefunguje tak, jak má. Zpomalení dynamiky růstu začalo v průběhu roku 1961 vykazovat celé národní hospodářství, takže již koncem roku došlo ke zhroucení třetího pětiletého plánu. V následujících letech pak byla ekonomika řízena pouze ročními operativními plány.

Po vleklých jednáních v průběhu roku 1960 došlo k 28. únoru 1961 ke sloučení JZD Hasina, Podlužany, Nové Zámky, Ledečky a Rožďalovice o celkové výměře 1230 ha zemědělské půdy. Nově ustavené družstvo se sídlem v Rožďalovicích přijalo název „JZD 25. únor“ a trvale zaměstnávalo 234 družstevníků.

Hned první rok však ukázal, že takto velké družstvo (vytvořené sloučením pě-

ti JZD ze tří různých okresů a dvou krajů) je v rigidně plánovaném hospodářství ekonomicky neudržitelné a značně ztrátové. Koncem září 1961 bylo podle provedené prověrky odhadováno, že v konečné bilanci bude na tržbách ze živočišné výroby chybět kolem 700 000 Kčs, celková částka se však do konce roku vyšplhala téměř na 1 milion Kčs. Ani v roce 1962 se však nepodařilo družstvu své hospodaření zlepšit.

Kulturní a společenský život byl do té míry zpolitizován, že i umělecké výstavy byly pořádány u příležitosti rozličných výročí, k nimž se komunistický režim po celou dobu své existence emblematicky upínal.

Jaké události přinesl rok 1962 v našem městě, nám blíže osvětlí zápisy kronikáře Jiřího Poura.

PŘÍZEŇ A NEPŘÍZEŇ POČASÍ

Mírná zima se slabým sněhovým popraškem trvala přes polovinu ledna. Pak se oteplilo, sníh roztál a teplota vystoupala až na 10 °C. Nezdravé počasí podporovalo rozšiřování epidemické chřipky (zákaz

shromažďování lidí, pololetní prázdniny trvaly do 15. února). Od 16. do 19. února zuřila zde prudká vichřice se sněhem a způsobila mnoho poruch na elektrickém a telefonním vedení. Poškodila střechy a vyvrátila mnoho stromů. Únor byl chladnější, mlhavý a větrný s občasnými sněhovými přeháňkami. Ranní mrazíky -5 °C. Stará pranostika: Březen – za kamna vlezem, duben – ještě tam budem – se letos do písmenka vyplnila. Celý březen a prvá polovina dubna byly studené a větrné se sněhovými srážkami – s ranními mrazíky až -9 °C. Teprve v druhé polovině dubna nastává náhlý zlom, oteplí se až na 26 °C. Na jarní svátky velikonoční 20.–23. dubna se oděla příroda do svátečního hávu. Jako když udeří kouzelným proutkem, změnila šedivá pole svou barvu. Téměř neviditelné lístky ozimu se zazelenaly a vytvořily brčálové koberce. Stromy takřka přes noc nality pupeny, z nichž se již třetí den vyklubala poupata květů. Na pomlázku rozkvetly rané třešně a hrušně.

Nebyl vůbec přechod mezi zimou a jarem! Poslední dny v dubnu se opět citelně ochlazuje. Deštivý a chladný květen byl

Čapí hnízdo na topolu v Obůrce na pohlednici vydané v roce 1963

RADA MNV V ROŽĎALOVICÍCH
ODBOČKA KLUBU PŘÁTEL VÝTVARNÉHO UMĚNÍ
V ROŽĎALOVICÍCH

BOHUSLAV KNOBLOCH

GRAFIKA DO ROKU 1960

VÝSTAVA BUDE ZAHÁJENA 25. ÚNORA 1962 O 10. HODINĚ
ZA TVŮRČÍ SKUPINU HOLLAR PROMLUVÍ RUDOLF KLIMOVIC

Výstava, pořádaná ke Dni vítězství pracujícího lidu, je otevřena
v Lindnerově základní devítileté škole v Rožďalovicích denně
od 9 do 16 hodin v době od 25. února do 11. března 1962

E - 08*11002

Pozvánka na výstavu grafiky Bohuslava Knoblocha

příčinou zpoždění postupu jarních prací a ovlivnil neúrodu peckovin.

Ani začátek června není vegetaci příznivý – poletuje sníh a zkrhlé včely zůstávají venku. Hřebeny Krkonoš s čerstvě napadlým sněhem připomínají začátek zimy. I u nás klesla teplota blízko k nule (nejnižší za posledních 190 let). Chladné období vystřídalá teplá vlna až s 28 °C.

Dne 19. června se snesla nad naším krajem vichřice s prudkým deštěm. Vyvrátila a rozlámala mnoho ovocných stromů.

V červenci se opět ochlazuje a chladné počasí trvá téměř celý měsíc. Dne 26. července velká bouře s vichřem srazila čapí hnízdo z topolu v Obůrce i s mláďaty. Teprve v srpnu se otepluje (ve stínu až 32 °C). Suché a teplé počasí s východními větry trvá celé září, téměř do konce října, kdy při vyjasněné obloze klesá v noci teplota pod bod mrazu.

Listopad přinesl malé srážky, zasetému obilí velmi potřebné. Koncem měsíce uhodily větší mrazy až -10 °C, které již trvaly do konce roku. Napadlý sníh v polou prosince zůstal ležet přes Vánoce. Největší mráz 23. prosince -17 °C. Sníh a mrazy dodaly svátkům po mnoha letech pravé kouzlo Vánoc.

OVOCE A ZELENINA

Jako jiné plodiny, zpozdílo počasí i dozrávání ovoce. Koncem července skončila sklizeň třešní (mnoho jich deštěm popraskalo a shnilo). Úroda hrušek byla podprůměrná, u jablek průměrná. Slív a švestek bylo málo. Ranná jablka se vykupovala: I. jakost za 2,80 Kčs, II. jakost za 1,80 Kčs. Zimní jablka se vykupovala: I. jakost za 3,30 Kčs, II. jakost za 1,80 Kčs.

Nepříznivé počasí mělo vliv i na zeleninu. Velmi utrpěly teplomilné druhy: papriky, okurky i rajčata. JZD nesplnilo dodávky v okurkách, cibuli a česneku.

HOUBY

Houbová sezona byla krátká, v červenci trvala osm dní. Podzimní suché a teplé počasí svědčilo václavkám.

VČELY

Včelstva byla oslabena dlouhou zimou a utrpěla velké ztráty při květnových výletech. Snůška medu nebyla valná.

ČTRNÁCTÉ VÝROČÍ VÍTĚZSTVÍ PRACUJÍCÍHO LIDU

K oslavě 14. výročí pracujícího lidu byla uspořádána výstava grafiky akademického malíře a grafika Bohuslava Knoblocha. O významu tohoto historického dne promluvil při otevření výstavy správce osvětové besedy (OB) soudruh ředitel školy Jaromír Sládek.

MÁJOVÉ OSLAVY

Letošní májové oslavy se konaly ve znamení příprav na blížící se XII. sjezd KSČ. I když prvomájové počasí nebylo tradiční manifestaci příznivé a při pochodu Panskou zahradou posypávaly průvod sněhové vločky, zúčastnilo se jej na 1100 občanů z Rožďalovic a blízkého okolí. Pěkně se vyjímaly alegorické vozy, které znázorňovaly perspektivy průmyslu a zemědělství. „Našich 5223 kg sebraného papíru je 42 zachráněných stromů“ nebo „Zdravíme VIII. mezinárodní festival v Helsinkách“ hlásala hesla naší mládeže. Z tribuny uvítal přítomné předseda MNV soudruh František

Vaněk. Slavnostní projev přednesl zástupce OV KSČ z Nymburka soudruh Kaňok.

DEN OSVOBOZENÍ

„Sedmnáct let svobody!“ Znovu vzpomínáme oněch slavných májových dnů, kdy jsme vítali v našem městečku hrdinné rudoarmějce, aby nás zbavili potupného jha Mnichova a otevřeli nám novou cestu ke svobodě a rozkvětu naší vlasti. V předvečer 9. května se konal tradiční lampionový průvod s věnci k hrobům rudoarmějců. Slavnostní řeč díkuvzdání promluvil soudruh učitel František Vomáčka. Večer vystoupil taneční a pěvecký soubor Kolovrat ZK ROH Dopravy a spojů z Nymburka. Večer byl velmi pěkný jen diváků bylo málo – škoda!

MDD

Tradice Mezinárodního dne dětí se stává mohutnou manifestací přátelství a bratrství mezi národy. Letošní MDD měl u nás bohatou náplň. Na zahájení uspořádali členové ČSM divadelní představení pohádkové hry „Sůl nad zlato“. V budově ZDŠ byla otevřena výstava kreseb dětí nazvaná „Rok v dětských hrách“.

KUBA SI!

Dne 24. října ve večerních hodinách shromáždili se pracující našeho města na náměstí, aby odsoudili americkou agresi proti Kubě a vyjádřili své sympatie hrdinným Kubáncům.

V zaslané resoluci se ztotožňují s prohlášením naší vlády i vlády SSSR a vyslovují solidaritu s bojem kubánského lidu na obranu své vlasti a proti vměšování do vnitřních záležitostí Kuby.

DEN ZNÁRODNĚNÍ

K tomuto dnu uspořádala rada MNV s ostatními složkami výstavu kreseb a grafiky Maričky Klimovičové. Výstavu zahájila předsedkyně školské a kulturní komise soudružka Marie Hazdrová. O významu tohoto významného dne promluvil správce OB soudruh Jaromír Sládek.

MĚSÍC PŘÁTELSTVÍ

Oslava významného jubilea 45. výročí Velké říjnové socialistické revoluce byla slavnostně a důstojně zahájena hudebním a recitačním pásmem provedeným členy Městského divadla z Mladé Boleslavi. Štafeta přátelství a míru převzala od MNV a spolků stuhu s pozdravy a díkuvzdáním našim sovětským přátelům. V předvečer výročí se konal tradiční lampionový průvod s hudbou a věnci k hrobům rudoarmějců. V rámci oslav se pořádaly besedy a přednášky, v kině probíhala přehlídka významných sovětských filmů pod patronátem Jednoty, Pionýrské organizace, Výboru žen a JZD. Závěr měsíce československo-sovětského přátelství současně s oslavou XII. sjezdu strany uspořádal MNV na slavnostním zasedání 7. prosince. Po kulturní vložce pionýrů a svazáků promluvil předseda MNV soudruh František Vaněk.

XII. SJEZD KSČ

„Všechny síly pro další rozvoj naší socialistické společnosti“. Tento historický den zahájilo 4. prosince ve sjezdovém paláci přes 200 delegátů. O návrhu nových stanov a dokumentu „O výhledech dalšího rozvoje naší socialistické společnosti“ se u nás diskutovalo již v září na stranických a veřejných schůzích. Na počest jednání sjezdu bylo uzavřeno zdejšími závody i jednotlivci mnoho závazků.

ZÁVAZKY OBČANŮ K XII. SJEZDU

Pomoc JZD při různých polních pracích – 826 hod, jednociení a okopávka cukrové řepy – 320 arů, pomoc na přístavbě školy v akci Z – 1 033 hod., pomoc na zveleboní města – 287 hod. Drobní zemědělci dodají 1471 vajec.

CUKROVAR

Kampaň začala až 22. října v 6 ráno a skončila 29. listopadu – trvala 38 dní. Plán hrubé výroby byl splněn pouze na 61,2 % – menší hektarové výnosy. Pro zlepšení provozu zakoupil závod elektrickou centrovku a lapače kamení.

POSTUP SOCIALISACE NAŠÍ OBCE

Rožďalovice se staly střediskovou obcí, která soustřeďuje pět obcí v jeden ekonomický celek – JZD 25. únor se sídlem v Rožďalovicích. Kromě JZD je v obci jeden výkonný zemědělec Josef Kumstýř v Zámostí, který obdělává 5,22 ha zemědělské půdy.

JZD 25. únor hospodaří na 1230 ha zemědělské půdy, z toho na 1005 ha orné. Záhumenky ve výměře 70 ha orné půdy, z toho je 40 ha společných. Půda je roztržštěna v 90 parcelách. V družstvu pracuje 234 výkonných pracovníků, průměrný věk 58 let. Ve špičkových pracích pomáhají brigádníci.

Výsledky hospodaření ani letošního roku nesplnily očekávaných výnosů a tržeb jak v rostlinné, tak i v živočišné výrobě. Nesplnění dodávek a neúroda cukrovky měly velký vliv na výslednou hodnotu pracovní jednotky, která obnášela v penězích 10 Kč a v naturáliích 1,35 Kčs.

Družstvo musí překonávat mnoho obtíží. Zájem členů o pozvednutí JZD není uspokojivý. Pochybená je i družstevní morálka. Našli se lidé, kteří nedovedou v sobě

překonat lidské sobectví a myslí hlavně na vlastní zájem. Nábor mladých lidí do družstva nebyl splněn v potřebné výši.

Ve sloučeném družstvu byla provedena výstavba nové porodny v Podlužanech, výstavba teletníku pro 110 kusů, drůbežárny na farské zahradě a kolny na uskladnění strojů v Rožďalovicích.

PREFA

O zdejších závodech cituji z Nymburska č. 34. článek nadepsaný Nejlepší v ČSSR: „V rožďalovické Prefě, kde je 95 zaměstnanců, je 5 soutěžících kolektivů, které usilují o získání titulu brigáda socialistické práce. O tvárnících z naší Prefy, kterých se zde za 8 hodin vyrobí 1620 kusů, se právem říká, že jsou nejlepší v ČSSR“.

Závod vzrostl o dvě stavby sil na sypaný cement. Plánované úkoly ve výrobě desek byly splněny na 93,68 %. Závod zůstal dlužen 31 000 m² desek. U výroby tvárníc byl plán splněn na 100 %.

MODĚVA

Lidové družstvo krejčích zaměstnává celkem 43 žen z toho 21 z Rožďalovic. Plán výroby splnila na 98,6 %.

OSP NYMBURK

Parketárna Zámostí zaměstnává 11 pracovníků. Pro nedostatek suroviny splnila plán pouze na 89 %.

SOCIÁLNÍ KOMISE MNV

Komise rozdělila 7000 Kčs 28 důchodcům a doporučila devět žádostí o zvýšení důchodů.

V obci je 308 důchodců: 162 žen a 146 mužů. Stát jim vyplácí měsíčně 130 040 Kčs důchodu – ročně 1 560 480 Kčs.

Bytová tíseň stále trvá. Přes veliké úsilí se nepodařilo ustanovit stavební bytové

družstvo. Soukromých stavebníků je velmi málo.

STÁTNÍ SPOŘITELNA

Pobočka Státní spořitelny měla plánovaný přírůstek tohoto roku 651 000 Kčs, docílila 917 000 Kčs, čímž splnila plán na 130 % (přitom bylo proplaceno 10 osobních aut). Ze zdejších závodů podnikově spoří 262 zaměstnanců.

SOUTĚŽ

Naše obec se zapojila do soutěže „O vzornou obec nymburského okresu“. K této soutěži uzavřeli občané tyto závazky:

Pomoc JZD při polních pracích – 18 000 hod., pomoc na přístavbě školy – 2850 hod., na zvelebení města – 2500 hod. Dodávka vajec od drobných zemědělců – 1228 kusů.

VÝSTAVBA MĚSTA

Prvořadým úkolem bylo dokončit stavbu nového křídla školní budovy s prostornými třídami, školní kuchyní a jídelnou, dílnami, šatnou a umývárnou. Do celé budovy se zavádí ústřední topení.

V Boleslavské ulici byla dokončena kanalizace. V akci Z se pokračovalo s úpravou chodníku v Tyršově ulici (od domu pana Otomanského k domu V. Klimeše).

NOVÉ KOUPALIŠTĚ

Z rady MNV vyšel podnět, aby se zřídilo v rybníku Na Třeboni koupaliště. Tento chvályhodný plán je vítán všemi občany, zvláště naší mládeží!

REGULACE MRLINY

MNV usiloval i letos s okresními činiteli o vyčištění Mrliny a její regulaci. Úprava vodního režimu v povodí řeky bude mít příznivé hospodářské důsledky neb téměř jedna třetina pozemků JZD je zamokřena.

KULTURA

Kulturní a školská komise s osvětovou besedou a ostatními místními složkami Národní fronty usilovaly o to, aby kulturní život v našem městě byl co nejbohatší. Její činnost by mohla sloužit za vzor i velkým městům. Hlavní zásluhu mají soudruzi učitelé.

Celkem bylo uspořádáno 23 přednášek a besed, 24 kulturních a společenských akcí. Téměř na každý týden připadá jeden osvětový podnik.

Místní lidová knihovna (MLK) má k dispozici celkem 2472 svazky. Letos přibýlo 98 svazků. Knihy si vypůjčuje 289 čtenářů – tj. 21 % obyvatelstva. Na jednoho čtenáře připadá průměrně ročně 17,5 knihy. Největší zájem je o krásnou literaturu.

MLK s OB zavedly abonentní cyklus Divadla a hudby, umění a poezie. Jeho posláním je zajímavou a novou formou přiblížit posluchačům všechny druhy hudebního umění. Večery, pořádané jednou měsíčně, byly velmi pěkné, umělecky hodnotné a byly dobrým přínosem do kulturního života.

Klub přátel výtvarného umění pořádal během roku čtyři výstavy. Ke 14. výročí vítězství pracujícího lidu výstavu grafiky akademického malíře Bohuslava Knoblocha, který rád navštěvuje náš kraj a věnoval mu slušný počet vystavených grafických listů. O jeho díle promluvil akademický malíř Rudolf Klimovič.

V májových oslavách byla zahájena výstava malířského a grafického díla čestného rožďalovického občana Antonína Majera, nositele vyznamenání „Za vynikající práci“. Patří mezi zakladatele české moderní grafiky a zaujímá význačné místo v našem výtvarném umění. Jeho životní dílo zhodnotil zasloužilý umělec Vladimír Silovský, profesor Akademie výtvarného umění.

Během roku byla sehrána tři divadelní představení. Divadelní odbor Melantrich nacvičil hru Maryša bratří Mrštíků, místní skupina ČSM pohádkové divadelní hry Sůl nad zlato od Boženy Němcové a Radúz a Mahulena od Julia Zeyera.

Zásluhou mládeže oživila opět Loutková scéna. Chválíme zvýšenou kulturní činnost místní skupiny ČSM. Jejím přiči-

něním bylo uspořádáno velmi zdařilé vystoupení části celostátního souboru, který odjížděl na Festival mládeže do Helsinek.

Koncem září pořádala Jednota s JZD 25. únor oslavu Mezinárodního družstevního dne. Dopoledne koncert a přednášky, odpoledne estrádu s pražskými umělci Jaroslavem Vojtou, Lídou Vostrčilovou a Josefem Chvalinou, Ljubou Hermanovou. Byl to nejvíce navštívený kulturní podnik v tomto roce.

ŠKOLSTVÍ

Žáci a učitelé po celý rok pilně pomáhali na přístavbě školy. Odpracovali mnoho brigádnických hodin při polních pracích v JZD. Dobře nacvičená vystoupení žactva téměř ke všem důležitým výročím, slavnostem, v divadle a tělovýchovné akademii byla odměněna potleskem diváků.

Třicet šest žáků zúčastnilo se druhé pionýrské olympiády v Nymburce. Soutěžili ve sportovních disciplínách, v hrách a šachu. Družstva odbíjené chlapců a vybíjené mladších žáků získala první místo v okresní soutěži družstev a byla odměněna zlatou medailí.

Letos v červnu poprvé zavítala Československá televize do Rožďalovic, aby natočila některé záběry ze života naší školy a z výstavy dětské kresby.

Nový školní rok 1962/63 byl zahájen 3. září se 307 žáky za účasti nejširší veřejnosti a MNV. Prvněpřivítali pionýři s kytíčkami růží a Výbor žen jim přichystal malé pohoštění.

Mateřská škola je plně obsazena. Výbor žen zabývá se otázkou, jak zřídit jesle pro děvčata zaměstnaných žen. Na místo školníka Josefa Nováka, který odešel do výslužby, nastoupil J. Haken, zaměstnanec Prefy.

OHEŇ V LESE

Dne 20. dubna v poledne zapálila jiskra od jedoucího vlaku suché listí v lese „Na hrádku“. Požár se rychle rozmohl a zasáhl les ve výměře asi 12 ha. Dostavilo se přes 200 občanů a požárníků. Jen obětavou spoluprací se požár zlikvidoval. Byl to největší lesní požár v poslední době.

POHYB OBYVATELSTVA, ŽIVOT LIDÍ

Celkový počet obyvatel je 1 651, z toho 626 mužů 813 žen a 212 dětí do 14 let. Podle loňské statistiky přibýlo 31 lidí – 20 mužů a 11 žen. Pětinu počtu obyvatel tvoří chovanci a pomocný personál Ústavu sociální péče pro chroniky. V roce narodilo se 24 dětí, o 3 méně než vloni a zemřelo celkem 10 obyvatel.

Dne 1. února dožil se 80 let čestný občan našeho města, akademický malíř, Antonín Majer. K výročí narozenin blahopřála mu deputace MNV – předsedkyně školní a kulturní komise soudružka Marie Hazdrová a zástupce ředitele školy soudruh Josef Voseček. Početnější deputace se zúčastnila „Večera Antonína Majera“ k jeho osmdesátinám, který v Praze pořádá Klub přátel výtvarného umění. Za Rožďalovice pozdravil oslavence předseda MNV František Vaněk s přáním a poděkováním.

V srpnu se dožil sedmdesáti let knihař-výtvarník, význačný představitel českého knihařství Jenda Rajman. V deníku Středočeského kraje Svoboda č. 105 zhodnotil stručně jeho činnost kulturní redaktor

Jaroslav Najman. Do jeho knihařské dílny přišlo mnoho vzácných hostů: básník Jaroslav Kvapil, profesor a rektor Akademie výtvarného umění T. F. Šimon, Karel Vik, profesor Vladimír Silovský, Cyril Bouda, národní umělkyně Jarmila Glazarová a Marie Majerová a mnoho jiných. Kulturní komise si váží všech jeho snah, kterými přispěl k obohacení našeho kulturního života, a přeje mu do dalších let dobrého zdraví a slunné pohody.

PREHISTORICKÝ NÁLEZ

V červnu při výkopu kanálu na dvoře školní budovy byla náhodně odhalena neolitická kulturní jáma. Byla vyplněna ohořelými

zbytky dřev, zlomky kostí zvířat, střepovým keramickým materiálem a pazourkovými drobnotvarými nástroji. Všechny tyto předměty pocházejí z doby prvního zemědělského osídlení v našem kraji, asi 100 m od kulturní jámy se vykopala osamocená keramická nádoba vypíchané kultury. Všechny tyto nálezy převzalo poděbradské muzeum (viz Vlastivědný zpravodaj Polabí č. 5/6, 1962, článek Nové archeologické nálezy u Poděbrad a Rožďalovic promované historičky Hany Novákové). Je to již druhý pozoruhodný archeologický nálezy v těchto místech (v roce 1907 zde byly nalezeny dvě kostry skrčenců).

Připravil Viktor Dobrev

Sirkárna v Rožďalovicích

Jen málo lidí ví, že ona malá věc, jakou je dřevěná zápalka, vznikla už před téměř 200 lety. Bylo to v Anglii, kde jistý pan Walker vyrobil zápalnou směs, kterou naněs na jeden konec dřívka, jež při tření o drsnou plochu vzplanulo.

Do té doby bylo velmi složité rozdělat oheň, který lidem sloužil k osvětlení jeskyní či obydlí, ale který také poskytoval teplo, a navíc na něm šlo upéci a později i uvařit jídlo. Najednou tady byla krabička se sirkami, které pouhým škrtnutím poskytl oheň nejen okamžitě, ale také velice levně. Nedlouho po zavedení výroby si mohl dovolit koupit balení sirek v podstatě každý.

I když první sirky v Čechách vyráběl Vojtěch Scheinost v Sušici od konce třicátých let 19. století, později se do jejich výroby pustilo více než 120 manufaktur po celém území Českého království.

I v Rožďalovicích si jistý Josef Šlejhar povšiml zájmu o zapalovač, a tak se roku 1875 pustil do stavby sirkárny. Stála na silnici ke Kopidlnu a dostala číslo popisné 262. V lednu roku 1876 vyrobil první sirky. Ovšem tehdejší obal sirek byl z kartonu, ze kterého se vyrazil či vystříhl a slepil jakýsi pytlík a následně i nasazovací vršek. Na dno se zvenku naněsla drsná vrstva z jemného písku,

aby šlo sirkou škrtnout, ale to šlo i o zeď, proto se tehdejšími sirkami říkalo „zednické“.

S oním pytlíkem na sirky z kartonu je spojeno tehdejší úsloví „šel lepit pytlíky“, což znamenalo, že někdo šel do vězení. Jedna z největších dávných sirkáren byla totiž v Praze a její majitelé se dohodli s vedením pražské trestnice, že budou vězni vyrábět právě ony obaly na jejich sirky. Nešlo tedy o obálky na dopisy ani pytlíky na zboží v obchodech – to se v té době dávalo do kornoutů.

Výroba sirek panu Šlejharovi ale moc neprosperovala, konkurence byla veliká, a tak byla výroba sirek roku 1882 v Rožďalovicích zrušena a budova byla přeměněna na hostinec. Ani ten už dnes nestojí.

Autor tohoto článku se svým synem Tomášem se zabývají historií sirkařství a dům, ve kterém byla rožďalovická sir-

kárna, roku 1990 navštívili. Na půdě našli několik původních obalů od sirek (pytlíků). Všechny sirkárny označovaly své výrobky razítkem nebo malou nálepkou, na které bylo jméno sirkaře a místo výroby. Je téměř jisté, že podobně označoval své výrobky i Josef Šlejhar, ale na žádném z nalezených obalů takové označení nebylo.

Využíváme možnosti, že můžeme promluvit k rožďalovickým občanům: Je možné, že někdo z vašich předků byl v sirkárně zaměstnán. A třeba si schoval na památku nějakou tu krabičku či pytlík s původními sirkami. Byli bychom velmi vděční, kdyby se nám ozvali a dovolili nám pořídit fotografie, aby naše vědomosti byly úplné. A pokud by nám dovolili se porozhlédnout po půdě domu, ve kterém žil některý ze sirkařů, možná bychom takovou vzácnou krabičku našli, máme značnou zkušenost, kam lidé, kteří lepili pytlíky po domácku (což byla příležitost si přivydělat), mohli svůj třeba nepovedený výrobek zahodit či kam se mohl při sušení zakutálet.

Pište nám prosím na mailovou adresu tomasjelinek@email.cz nebo zavolejte na číslo 724 926 124. Předem Vám za jakékoliv informace děkujeme.

Jan Jelínek

Hostinec Na Vyhliďce – původně sirkárna – byl zbořen koncem 90. let

Trhy a jarmarky v Rožďalovicích

PRÁVO POŘÁDÁNÍ TRHŮ

Právo obcí městských zakládalo se na privilegiích královských. Nejčastěji se domáhala města těch práv, jimiž rostla ekonomicky. Jedním z takových práv, bylo právo pořádat trhy. Právo trhu ročního, jednoho i více a podle toho i trhů týdenních. Bylo tomu tak ve městech královských i poddaných.

Město Rožďalovice v době povýšení osady na město již mělo výroční trhy. Ze zápisu Beneše Košíka z Lomnice víme bezpečně, že již před rokem 1431 Rožďalovice byly městem poddaným. Z majestátů císařských je patrné, že ze vsi stává se město „osazením řemeslníků a vysazením jarmarků“. Pak teprve následují ostatní práva.

Původní majestáty královské o vysazení trhů výročních se bohužel nezachovaly, protože roku 1656 při požáru celé město lehlo popelem i s královskými majestáty.

Leopold Vilém hrabě z Valdštejna, majitel Rožďalovic, požádal císaře Leopolda II. o obnovu starých privilegií, který je také 18. července 1675 obnovil:

1. Zdvižení osady na město.
2. Právo tří ročních trhů: první ve čtvrtek na Boží vstoupení, druhý ve čtvrtek po sv. Vavřinci a třetí ve čtvrtek po sv. Martině.
3. Trhy každočtvrteční po celý rok na všech věcech krámské, dobytek a rozličné druhy obilí.
4. Vybírání mýta neb cla, a sice z každého naloženého vozu, z každého koně, z každého kusu dobytka hovězího do trhu přivezeného neb přivedeného po jednom krejcaru, z vepře krmného, tři krejcare, z vepře hladového a z ovce po dvou krejcarech. Zvyklosti, v první řadě pražské, napodobila nejprve města královská a po nich města poddanská.

Zvyky a obyčeje jarmareční byly všude stejné.

SPOR O JARMAREČNÍ KRÁMY

Dne 1. března 1839 odbýváno bylo k žádosti Matěje Brunnera, nájemce jarmarečních prken, úřední vyšetřování, zda-li měšťané bydlící na náměstí, jmenovitě vlastníci domů čp. 34, 35, 36, 37, 38, 39, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 94, 97, 98, z nichž někteří, obzvláště držitelé čp. 35, 36, 37, 38 po ohnách v letech 1827, 1832 a 1837 k účelu upravení náměstí něco od svých gruntů ustoupili, právo k stavění a užívání jarmarečních krámů před svými domy mají, nebo ne. Výnosem vrchnostenského úřadu z 2. srpna 1839 bylo rozhodnuto, že majitelé shora uvedených domů užívají práva ke stavění jarmarečních krámů od počátku a taková práva jim i zůstanou.

Zanesl tedy Matěj Brunner pro krácení jeho v pachtu jarmarečních prken re-

Dobytčí trh na náměstí

kurs k C. k. zemskému guberniu, které jej k C. k. komorní prokuratuře k posouzení předložilo, a následkem toho nařídil C. k. krajský úřad v Mladé Boleslavi dne 18. ledna 1842 zevrubné vyšetřování, zdali ona místa, na která se zdánlivé právo podotknutých měšťanů k stavění a užívání krámů vztahuje, obci nebo sousedům přináleží.

Poněvadž se však mezi tím Matěj Bruner s dotýcnými měšťany dne 24. července 1841 vyrovnal, bylo další vyšetřování zastaveno.

1863 – TARIF NA PLACENÍ Z MÍST KRÁMSKÝCH O VÝROČNÍCH TRZÍCH

Obchodníci střížním zbožím za krám 6 loket – 7 kr.

Obchodníci střížním zbožím za krám 6–9 loket – 10 kr.

Kramáři do 6 loket – 4 kr, 6–9 loket – 6 kr.

Perníkáři do 6 loket – 5 kr, 6–9 loket – 8 kr.

Soukeníci za krám pod střechou – 10 kr., bez boudy – 5 kr.

Obuvníci, kožešníci, pláteníci, mydláři, punčocháři, kloboučníci, sklenáři, hřebenaři, provazníci, tkalci, sedláři, uzdaři, cvočkaři, škrobaři, bednáři – 4 kr.

Šátkaři, krejčí, jircháři, zelináři, klempíři, železníci, vírtláři, šlejíři z trakaře – 3 kr.

Koželuzi – 8 kr.

Hrnčíři, tenaři, vápeníci z vozu – 10 kr., z koše – 2 kr.

Od purkmistrovského úřadu v Rožďalovicích dne 24. října 1863

Jan Rektorys, purkmistr

VÝROČNÍ TRHY NA DOBYTEK

Dne 30. března 1890 uvažovalo se v obecním zastupitelstvu o nařízeném řádu tržním na dobytek a na koně v Rožďalovicích. Dobytek je vždy podle druhů roztržiděn a každý majitel drží uvázaný dobytek v ruce. Dobytek je uspořádán v řadách, takže každý kupec může dobytek pohodlně prohlédnout. Pořádek, jaký se až dosud v Rožďalovicích zachovává, se velmi dobře osvědčil, kdežto doporučené zařízení bariér podle uznání obecního zastupitelstva v Rožďalovicích je zcela nemožné. Dohled na dobytek provádí při každém trhu okresní zvěrolékař z Libáně. Trh na dobytek se provádí na náměstí a ostatní krámy v ulici Kostelní.

Dne 29. dubna 1893 se obecní zastupitelstvo usneslo podat stížnost proti výnosu C. k. místodržitelství ze dne 27. břez-

Trhy v Kostelní ulici

na 1893 č. 7891 o přeložení tržiště za město a navrhuje se zdejší náměstí jako tržiště pro dobytek o výročních trzích v Rožďalovicích.

C. k. ministerstvo vnitra rozhodnutím z 9. října 1893 č. 13485 zamítlo stížnost proti přeložení tržiště na dobytek.

Dne 30. prosince 1893 se obecní zastupitelstvo usneslo na rekursu k C. k. správnímu soudu ve Vídni. Zástupcem byl určen JUDr. Antonín Herkner z Jičína.

Dne 11. března 1895 se zastupitelstvo usneslo, aby do Vídně jel Antonín Vízek a Josef Šanda k ústnímu řízení ohledně dobytčího tržiště a tam potřebné důvody ve prospěch Rožďalovic přednesli. JUDr. Antonínu Herknerovi z Jičína se vyhotoví a zašle potřebná plná moc.

Dne 11. března 1895 se obecní zastupitelstvo usneslo vyplatiti C. k. okresnímu zvěrolékaři k jeho žádosti za prohlídku dobytka o výročních trzích 81 zl.

Dne 23. března 1895 obecní zastupitelstvo vzalo na vědomí rozhodnutí správního soudního dvora ve Vídni čís. 1350/VGH z 13. března 1895 ohledně odbývání dobytčích trhů v Rožďalovicích. Dle přání dotýcné komise přeložilo se tržiště na dobytek na náměstí. Dohlážitelům na řádný provoz na tržišti zajistí obecní zastupitelstvo viditelné označení.

Dne 4. února 1896 schváleno 110,70 zl za prohlídku dobytka C. k. okresním zvěrolékařem.

Dne 29. března 1896 bylo usneseno, aby se budoucí dobytčí trh, který dříve byl v Kostelní ulici, odbýval na náměstí. Krámy se mají přeložit na prostranství od Pohlů směrem ke kostelu. Část někte-

rych živnostníků zůstane umístěna na náměstí.

Do komise na provedení tržního plánu byli zvoleni radní Vojtěch Šorm, Antonín Tichý, Augustin Martinovský, Jan Ježek, Václav Rudolf, Karel Keclík a František Borecký. Majitelé privilegovaných míst krámských mají se k jednání dostavit.

Dne 2. září 1902 v obecním zastupitelstvu bylo oznámeno, že zdravotní dozor na dobytek o výročních trzích bude vykonávat zvěrolékař František Frýba z Libáně.

Dne 16. listopadu 1895 se zastupitelstvo usneslo, aby vozy, které přijedou a stojí před trhem na ulici, byly opatřeny svítilnou.

Dne 22. prosince 1895 bylo ustanoveno, aby od 1. ledna 1896 obec veškeré tržní poplatky vybírala strážníky pod dozorem policejního revisora proti stvrzování tištěnými známkami.

Dne 25. června 1896 se obecní zastupitelství usneslo, aby krámy o poutích se přeložily z náměstí do ulice.

Dne 9. srpna 1902 bylo usneseno provádět o trzích revisi cizích živnostníků, a že ihned po trhu bude prováděno na účet obce čištění města.

Dne 2. května 1903 obecní zastupitelstvo dává návrh na zvýšení trhových poplatků.

Dne 12. září 1903 bylo usneseno, aby se vybíralo z malých krámů 20 halířů, z prostředních 30 halířů a z velkých 40 halířů

Rozruch mezi trhovci způsobilo, že kdosi udal neoprávněné odbývání pátého trhu. Přišla úřední výtka a obec musila se značnými výlohami dodatečně žádat o povolení C. k. místodržitelství.

Zpracoval Rudolf Valeš

Léta 1975 a 1976

ROK 1975

Od 1. ledna bylo zavedeno celokrajské a svazové hospodaření na všech rybářských revírech Českého rybářského svazu. Základní změny se dají shrnout do těchto bodů:

1) Místní organizace odevzdaly dekrety na revír Krajskému výboru Českého rybářského svazu a dostaly „Pověření“ na svůj revír.

2) Rybářské revíry obdržely evidenční šestimístné číslo a staly se součástí „Popisu revíru“. Revír Mrlina 2 dostal číslo 411068.

3) U každé místní organizace bylo možné zakoupit povolenku krajskou nebo celosvazovou. Krajská povolenka (středočeská) stála 150 Kčs, celosvazová 300 Kčs. Mládež 15–18 let platila polovinu z ceny povolenky. Děti do 15 let dostávaly pouze krajskou za 20 Kčs a směly lovit ryby na jeden prut.

4) Místní organizace obdržely podle počtu prodaných povolenek 10 % volných (bezplatných) krajských povolenek. Naše organizace jich dostala dvanáct. Byly rozděleny 11 členům rybářské stráže a předse-
dovi Františku Kořínkovi.

5) Vybrané peníze za povolenky odevzdávaly místní organizace na krajský účet.

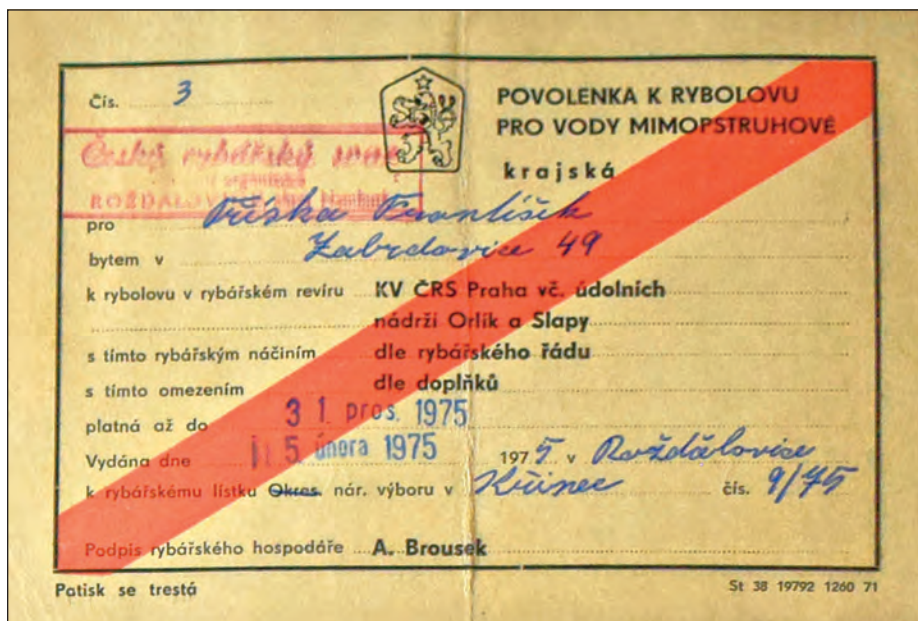
6) Zarybňovací plán rybářských revírů byl přepočítáván na peníze. Při splnění tohoto plánu Krajský výbor tuto finanční částku organizacím proplatil. Pro náš rybářský revír byl stanoven zarybňovací plán v hodnotě 12 360 Kčs: 1700 kusů kapra, 500 kusů lina a 780 kusů štiky Š-1.

7) Krajský výbor rybářského svazu proplatil organizacím třetinu prokázaných ročních nákladů spojených s výkonem hospodaření – rozvoz násad, ochrana revíru, čistota vod apod.

8) Středočeský krajský národní výbor udělil výjimku ve vyhlášce č. 103/1963 Sb. Kromě vybraných druhů ryb (dravců) zrušil všeobecný zákaz lovu ryb na vodách mimopstruhových v době od 16. března do 15. června.

9) Při zpracování sumářů se začíná používat počítačový systém. Každý druh ryby dostává svůj „kód“, pod kterým je do sumáře zapisován.

10) Děti v rybářských kroužcích Rožďalovice a Křinec se stávají členy organizace. Dostávají členské legitimace a platí členskou známku 12 Kčs.

Krajská povolenka z roku 1975

V Rožďalovicích nastala zajímavá situace ohledně revíru Mrlina 2. Ten svými hranicemi u sádek v Bartoušově a rybníkem Labouň zasahoval do Východočeského kraje. Krajský výbor rybářského svazu Praha a Krajský výbor rybářského svazu Hradec Králové řešily tento problém celých 7 let.

V prvním roce svazového hospodaření vydal hospodář Zdeněk Nechánský 8 povolenek svazových, 83 krajských, 2 mládežnické krajské, 46 dětských a 6 krátkodobých. Celkem za povolenky rybáři zaplatili 16 120 Kčs.

Na rybníce v Podlužanech začaly problémy s chováním rybářů. Blízkost hospody paní Stránské využívali rybáři nošením piva až k vodě a u rybníka začalo být „veselo“.

Výborová schůze proto dne 4. června rozhodla: Na rybníku v Podlužanech bude zakázáno chytání v místech za paní Stránskou a panem Němečkem.

Další problémy zde začaly s dodržováním rybářského řádu. Rybáři z Nymburka si rychle spočítali, že jezdit na ryby do Podlužan se vyplatí v plně obsazeném automobilu. Přijížděli po čtyřech i po pěti a všemožným způsobem se snažili ryby nachytat. Ulovené ryby si mezi sebou darovali, nezapisovali je do úlovkových lístků a rybu po ulovení ihned zabili a schovali. Dochované zápisy členů rybářské stráže dokládají, jaké nepříjemnosti se zde musely řešit.

V prvním roce svazového hospodaření ulovili rybáři na revíru Mrlina 2 celkem 3100 kusů ryb o váze 3465 kg, z toho 1667 kusů kapra o váze 2969 kg, 894 kusů lina o váze 288 kg, 154 kusů okouna o váze 22 kg.

V polovině srpna ulovil na rybníku v Podlužanech rybář z Nymburka Josef Vytlačil kapra o délce 89 cm a váze 14,10 kg. V soutěži časopisu Rybářství byl tento úlovek ohodnocen bronzovým odznakem a dodnes nebyl na našem revíru překonán. Fotografie „Nymburáka“ s kaprem z Podlužan otiskli v časopise Rybářství č. 4/78 v rubrice „Nej-nej“.

V závěru roku 1975 zapsal účetní Miroslav Šejstal: „Z hlediska svazového hospodaření jeví se pro nás finanční situace příznivá. Ke konci roku nám kraj proplatil zarybňovací plán v částce 12 360 Kčs a třetinu našich nákladů na revír – 5850 Kčs. Celkem jsme dostali 18 210 Kčs.“ K 31. prosinci 1975 zůstalo našim rybářům na účtu 19 275 Kčs.

ROK 1976

Začátkem roku přichází pro rybáře potěšující zpráva z Libáně. Droždárna Libáň, největší znečišťovatel řeky Mrliny, má v tomto roce ukončit výrobu.

Výroční členská schůze se konala v neděli 4. dubna v restauraci Na Radnici v Rožďalovicích. Jednatel Jiljí Pek vzpomněl ve své zprávě 30. výročí založení rybářské organizace. Na schůzi je vedena ostrá

diskuse na téma krajského hospodaření. Mnoho rybářů vystoupilo se svými zážitky od vody z minulého roku. Každý však předem věděl, že stejně nic nezmění.

Další neřešitelný problém vznikl na Komárově. Tuto lokalitu objevili příslušníci Střední skupiny sovětských vojsk, „dočasně“ umístěné v nedalekých Milovicích. Bez povolenek začali drancovat tuto část našeho revíru. Dá se říci, že v těchto letech skončila slavná doba Komárova. Přestaly se zde vysazovat ryby a postupem času ztratili rybáři o Komárov zájem.

V roce 1976 bylo vydáno 15 povolenek svazových, 84 krajských a 76 dětských.

Na revír se vysadilo 1800 kusů kapra o váze 1448 kg, 900 kusů lína o váze 187 kg, 400 kusů štiky Š-1, 98 kg bílé ryby a 1 kus sumce o váze 2 kg.

Výborová schůze konaná 1. září rozhodla zaslat žádost o vynětí rybníka v Podlužanech ze svazového hospodaření. Byl to první pokus, jak alespoň část revíru uchránit pro naše rybáře. Dne 26. října zaslal Krajský výbor rybářského svazu zamítavou odpověď.

Na revíru Mrlina 2 ulovili rybáři v roce 1976 celkem 3025 kusů ryb o váze 2356 kg, z toho 1015 kusů kapra o váze 1825 kg,

888 kusů lína o váze 263 kg. Jako zajímavost lze uvést úlovky 4 kusů marény o váze 6 kg.

Na jaře nechal Místní národní výbor (MNV) odbahnit část rybníka Nový (Třeboňský). K plánované výstavbě koupaliště ale již nedošlo. Koncem srpna bylo rozhodnuto: Rybník Nový můžou rybáři napustit, koupaliště bude zřízeno na Mrlině, protože droždárna v Libáni končí. Po dvou letech mohli rybáři tento rybník znovu využívat k chovu ryb.

Od poloviny ledna do konce června tohoto roku provedlo Povodí Labe, závod Hradec Králové pod vedením Ing. Karla Brycha akci „Mrlina – odtěžení nánosů a oprava dlažeb v Rožďalovicích“. Vytěženým materiálem byl zavezen náhon do bývalého cukrovaru. Ze závěrečné technické zprávy z 2. srpna 1976 lze vyčíst: „V upravené trati toku Mrliny byly vytěženy nánosy v množství 7780 m³ a opraveny dlažby v patách svahu v rozsahu 615 m². Celkové náklady byly 625 952 Kčs.

Na základě informací o ukončení výroby v droždárně Libaň přichází rybáři s myšlenkou obnovit rybník na Hasině číslo parcely 298/6. Dne 29. března 1976 se koná v kanceláři MNV Rožďalovice jednání o vy-

běru staveniště na stavbu tohoto rybníka. Jednání se zúčastnili zástupci Okresního národního výboru Nymburk – Borůvka, Plachý, Tuzar, za Povodí Labe Ing. Brych, Oblastní státní meliorační správu Písková Lhota zastupoval Ing. Smrčka, MNV Rožďalovice předseda Šmelhaus, Krajský výbor Českého rybářského svazu Khun, za Místní organizaci rybářského svazu Rožďalovice se zúčastnili předseda František Kořínek a Jiří Severa.

Z jednání vyplynulo, že žádná z institucí nemá námitek ke zřízení a obnově rybníka, pokud MO ČRS Rožďalovice zajistí vypracování projektové dokumentace. Vyjádření MNV: „S výstavbou rybníka souhlasíme za předpokladu, že bude provedena v plném rozsahu MO ČRS, neb za současných úkolů nemůžeme stavbu převzít.“

Jak se později ukázalo, bylo toto vyjádření rozhodující, neboť samotná rybářská organizace nebyla na tak velkou investici finančně připravena. Jednání ze dne 29. března 1976 je prvním krokem k obnově rybníka na Hasině, který dnes nese název Hasinská nádrž a je v majetku rožďalovických rybářů.

Jan Nožička

První sumec odchovaný na rožďalovických rybnících v rukou rybáře Jiřího Severy, rok 1976

Memoriál Richarda Knolla – nejvyšší národní soutěž ohařů

V posledním srpnovém týdnu se konal od 26. do 28. srpna 2022 pod záštitou ministra zemědělství a hejtmanky Středočeského kraje 48. ročník Memoriálu Richarda Knolla (MRK). Tentokrát jej organizoval Okresní myslivecký spolek (OMS) v Nymburku ve spolupráci s Českomoravskou kynologickou jednotou, Českomoravskou mysliveckou jednotou (ČMMJ) a Českomoravskou kynologickou unií. Centrum MRK bylo umístěno do příjemného prostředí Kulturního domu v Loučeni. Na přípravě MRK a jeho realizaci se aktivně podílely kromě Okresní myslivecké rady a kynologické komise také Myslivočeský spolek Chleby-Šlotava, Myslivočeské sdružení Podlesí Loučeň, z. s., Honební společenstvo Bobnice, Myslivočeský spolek Bučice-Rožďalovice a Myslivočeské sdružení Mcely, z. s.

K pátečnímu losování se dostavilo 19 vůdců se svými psy, jeden vůdce ze zdravotních důvodů nenastoupil. Jejich práci posuzovalo 18 rozhodčích v čele s vrchním rozhodčím Ing. Františkem Kerdou.

V sobotu ráno byl sraz účastníků MRK u Kulturního domu, odkud se za doprovodu hudby vydal průvod na zámek Loučeň. Zahájení MRK proběhlo ve slavnostní atmosféře na nádvoří zámku. Početná korona si vyslechla proslovy hostů a sponzorů, byla seznámena se jmény vůdců, jejich psů i se jmény rozhodčích. Prestiž

této vrcholné kynologické akce podtrhla účast významných hostů, např. předsedy ČMMJ Ing. Jiřího Janoty, předsedy Kynologické komise ČMMJ Josefa Nováka, starostky městyse Loučeň Marty Peterkové, senátora Ing. Tomáše Czernina, poslankyně Evropského parlamentu Ing. Veroniky

Vrecionové a dalších. Po proslovech hostů předseda OMS Nymburk Jaroslav Moravec oficiálně zahájil 48. MRK.

Jednotlivá pracoviště byla směřována do vhodných lokalit vzhledem k zaměření disciplín. Lesní disciplíny proběhly v blízkém okolí Loučeň, v honitbě MS Podlesí

Loučeň, polní práce byly umístěny do honiteb MS Chleby-Šlotava a HS Bobnice. Vybraná pole poskytla pro psy vhodné porosty a dostatek zvěře. Vodní práce se konaly u nás v Rožďalovicích u Bučického rybníka. Disciplíny nahánění v rákosí a dohledávka kachny absolvovali psi v náročném rákosí odpovídající úrovni MRK.

Výsledky jednotlivých vůdců a jejich psů ve skupinách byly pravidelně elektronicky předávány do centra, což významně přispělo k urychlení zpracování výsledků. S návratem vůdců a rozhodčích ze stánovišť byly průběžné výsledky zveřejňovány na informační tabuli. Během sobotního dne jeden vůdce odstoupil a do nedělního dne pokračovalo 18 vůdců.

Společenský večer v Kulturním domě v Loučeni splnil očekávání a po náročném dnu se zde sešli vůdci i příznivci myslivecké kynologie a ohařů k přátelskému setkání. Pro přítomné bylo připraveno občerstvení, k tanci i poslechu hrála kapela Bíza Band. Velmi pěkné vystoupení předvedli členové Pražského trubačského sboru, a přispěli tak k příjemné atmosféře večera.

Nedělním nástupem u kulturního domu začal druhý den MRK. Po informacích k organizaci dne, které účastníkům sdělil vrchní rozhodčí Ing. František Kerda,

se účastníci rozjeli na jednotlivá stanoviště k plnění disciplín. Počasí vůdcům i jejich psům přálo stejně jako v sobotu, nedělní ranní mrholení odeznělo a soutěžící doprovázelo po celý den mírně podmracené počasí, které však bylo pro výkony psů příjemné.

Po zpracování všech hodnocení se kolem 19. hodiny přistoupilo k vyhlášení výsledků. První tři místa obsadili německí krátkosrstí ohaři.

Celkovým vítězem 48. MRK a Všestranným vítězem ČR pro rok 2022 se stal Barack Verva s vůdkyní Terezou Smetanovou s počtem 484 bodů, který získal titul CACT a ocenění za nejlepší práci na poli. Druhé místo obsadil Art z Pavlíkova dvora s vůdcem Lubošem Rychlíkem, získal 476 bodů a titul res. CACT. Třetí místo získal Achill od Šedivé hory s Jaromírem Gratcem s počtem 475 bodů a oceněním za nejlepší práci na vodě. Ocenění za nejlepší les obdržel pes německého krátkosrstého ohaře Edo od Struhy vedený Miroslavem Hlavou.

Osmačtyřicátého ročníku Memoriálu Richarda Knolla se celkem zúčastnilo 19 psů. Pět psů obstálo v I. ceně, jeden pes ve II. ceně, pět psů ve III. ceně, dále pět psů neobstálo, ale s hrdostí došlo a tři psi odstoupili. Slavnostní vyhodnocení soutě-

že a předání cen všem zúčastněným psům a jejich vůdcům zakončilo 48. MRK.

Velké poděkování patří všem sponzorům včetně měst Nymburk, Pečky, Rožďalovice, Lysá nad Labem, městyse Loučeň i obcí Chleby a Bobnice, kteří MRK podpořili, mysliveckým spolkům, honebnímu společenstvu a majiteli pozemků u rybníka Bučice panu Petersikovi, kteří propůjčili své honitby a pozemky. Především však celému týmu organizátorů a pomocníků; ti svým svědomitým přístupem, spoluprací a empatií významně přispěli k hladkému průběhu celé akce. Dále velmi děkujeme souboru úžasných trubačů, jejichž skvělé trubení se ozývalo ze všech stánovišť během MRK a zvýraznilo užívání mysliveckých tradic v české myslivosti. Poděkování patří také všem, kteří zajišťovali občerstvení na jednotlivých pracovištích a tím přispěli k příjemné atmosféře MRK. A v neposlední řadě sboru rozhodčích za korektní posuzování, protože nebyl podán žádný protest.

Jsmo rádi, že jsme mohli prostřednictvím této akce prezentovat krásné prostředí v okolí Rožďalovic a dalších výše zmíněných měst a obcí.

*Za Okresní myslivecký spolek Nymburk
Jana Pavlová a Lucie Bauerová*

Datlové

Věci, osoby nebo události, které zažíváme běžně a často, nás mnohdy překvapí zjištěním, že o nich víme vlastně velmi málo. Právě proto, že jsou tak běžné, samozřejmé, a tudíž, dle liché úvahy, (ne)logicky nezajímavé.

Na každé vycházce do lesů okolo Pílského nebo Komárovského rybníka zaslechnu nebo pozoruji některého ze zástupců našich datlů. Určitě i díky kůrovcové kalamitě je setkání s některým druhem strakapouda nebo datla naprosto běžným pozorováním. Strakapoudy pozoruji denně i na své zahradě. Je to jeden z nejběžnějších a nejnápadnějších ptáků, kteří se vyskytují v mém okolí.

A přitom právě datlové (kam patří i strakapoudi, datlíci, žluny nebo krutihlavy) jsou obecně velmi záhadní ptáci, o nichž ještě mnoho faktů nevíme. Tak třeba zvuk, který datlové vydávají. Záměrně nepíši hlas, kterým je výrazné a strohé „kik“, vydávané hlavně při rozrušení. Daleko známějším zvukovým projevem datlů je tzv. bubnování, které můžeme slyšet hlavně zjara. Teprve ve 20. letech minulého století i profesionální ornitologové ke svému úžasu zjistili, že nejde o projev hlasový, nýbrž o vysokofrekvenční perkusní projev.

Datlové však mají další obdivuhodné schopnosti, např. délku jazyka. Při hledání potravy ve starém dřevě nebo třeba v mraveništi jej dokáží vysunout do délky více než 20 cm. Aby to bylo možné, je kořen jejich jazyka rozdělený ve dvě části a obtáčí ve speciálních pochvách celou hlavu přes týl, temeno až nazpět kolem očí k zobáku.

Datlové ale nedávají spát např. ani evolučním biologům. Jsou slabým článkem

Darwinovy teorie o původu druhů přírodním výběrem. Doposud se nenašel žádný přijatelný vývojový předek všech datlů. Jeho fosilie zřejmě ještě čeká mezi usazenými geologickými vrstvami na své objevení. Datlové se tak stále stávají vlajkovou živočišnou skupinou antidarwinistů, kteří se doposud nesmířili se skutečností, že li-doopi, opice a vlastně všichni živí tvorové na této planetě jsou naši příbuzní.

Avšak největší záhada kolem datlů je stále nevyřešena. Jak to, že žádný datel neutrpí otřes mozku vzhledem k tomu, že celý život, několik let, den co den mlátí zobákem, a tudíž celou hlavou do tvrdého dřeva?

Touto otázkou se vědci dlouho zabývali a dospěli k závěru, že nárazy tlumí kostní tkáň houbovitě struktury na rozhraní hlavy a zobáku. Porézní struktury sice byly a jsou od tohoto objevu využívány technologicky ke tlumení nárazů, např. při výrobě ochranných helem, avšak nevysvětlují tlumení úderů u datlů. Houbovitá tkáň by zmenšovala sílu úderu a snižovala tak

efektivitu vynaložené energie, což je v přírodě vždycky nevýhodné.

V novějších studiích byly v mozcích datlů zjištěny tzv. tau proteiny. Ty v mozku vznikají především jako následek nárazů mozku na lebku. Podobné struktury lze najít i v mozcích sportovců, kde jsou rány do hlavy časté (hráči amerického fotbalu, hokeje apod.). Navíc u kontrolního druhu ptáka, který dutiny netesá, stejné struktury v mozku chyběly. Je tedy pravděpodobné, že v mozcích datlovitých vznikají jako následek nárazů do hlavy. Nepřímo z toho tedy plyne, že hlava, potažmo mozek datlů, není zřejmě nijak zvlášť před údery chráněn žádnou anatomickou strukturou.

Studie z letošního července s použitím vysokorychlostních kamer ukázala, že rány zobáku o dřevo se dále přenášejí dál do lebky a mozek těchto ptáků tak není pravděpodobně chráněn žádným z dříve uvažovaných způsobů. Matematickými modely bylo zjištěno, že přestože při tesání dochází k již zmíněným ohromným negativním zrychlením mezi anatomickými strukturami tvrdé a měkké tkáně (lebky a mozku), výsledné síly působící na mozek jsou stále pod hranicí, při které by např. člověk omdlel. Zmírnění následků těchto úderů zřejmě strakapoudi dosahují jiným způsobem. Možná je to menší množství mozkomíšního moku nebo vyšší aktivita proteinů, které poškození mozku opravují. Takže záhada trvá.

Až na některé z vašich podzimních vycházek uslyšíte nebo uvidíte „obyčejného“ strakapouda nebo datla, připomeňte si, že koukáte na velmi záhadný ptačí druh.

Vladimír Šoltys

Hořce – cesta za podzimními drahokamy

Populární skalničky většinou se sytě modrými, ale i žlutými, nebo růžovými květy jsou velmi oblíbené a skutečně jsou ozdobou mnoha zahrádek. V naší přírodě sice také zdobí, ale bohužel jen velmi vzácně.

S koncem léta v naší přírodě ubývá kvetoucích rostlin, při vycházkách se můžeme setkat již jen s několika málo druhy, kterým konec léta a začátek podzimu „patří“. Jsou to třeba ocún jesenní nebo oměj pestrý, o nichž jsem zde již psal, a z podzimních druhů mě napadají pak už právě jen hořce. Jenže druhů hořcovitých (*Gentianaceae*) rostlin je u nás málo, a navíc se většinou jedná o ohrožené druhy. K častějším patří snad jen zeměžluč okolíkátá (*Centaureum erythraea*), ale i ta je řazena mezi druhy vyžadující pozornost. Na Rožďalovicku se roztroušeně vyskytuje na výslunných pasekách, podél lesních cest nebo na okrajích lesů. Všechny druhy hořcovitých obsahují hořčiny a bývají využívány v lékařství. To platí i o zeměžluči.

Ale pojďme k vlastním hořcům. Poměrně častým druhem býval několikrát přejmenovaný – původně hořec brvitý, později hořeček a dnes trličník brvitý (*Gentianopsis ciliata*). Pokud je mi známo, z našeho území v poslední době uváděn není, ale jeho nález na Rožďalovicku vyloučen není. Naopak se zde stále ještě vyskytuje

nápadnější hořec hořepník (*Gentiana pneumonanthe*) – spodní foto. Jeho výskyt jsem v minulých letech ověřil na louce u prodávčických rybníčků, jediné mně známé lokality v našem okolí. Louka je dnes nesmyslně pojmenovaná jako přírodní památka Dymokursko, ale to jsem také již dříve zmiňoval v předchozích příspěvcích.

Začátkem září, když jsem chtěl pořídit fotografie hořců na této lokalitě, jsem ovšem zjistil, že louka byla krátce předtím posečena – tedy včetně hořců. O této situaci jsem informoval orgány státní ochrany přírody.

Pro nové fotografie jsem se musel tedy vydat na jinou lokalitu, kterou znám z minulosti. Vzdušnou čarou necelých 20 km jihovýchodně od nás se nachází zachovalé

louky u Dlouhopolského rybníka a na jedné z nich je celkem vitální populace tohoto druhu. Mimochodem odtud znám i výše uvedený trličník.

Druhým, v nížinách rostoucím druhem, je dnes velmi vzácný hořec křížatý (*Gentiana cruciata*). Jeho známou lokalitu v bývalém vojenském prostoru Milovice jsem rovněž v září navštívil, ale i tady bylo posečeno – pravda o něco dříve, tak v půli léta. Tento druh hořce je živnou rostlinou pro housenky modráška hořcového, který zde přežívá, a alespoň jeho jsem tady zaznamenal.

Při zpáteční cestě z Milovic přes Lysou nad Labem jsem to vzal přes Starý Vestec. Na vršku se zbytky zříceniny kaple mezi starou pražskou silnicí a dálnicí D 11 je jedna z posledních českých lokalit hořečku nahořklého pravého (*Gentianella amarella amarella*) – foto nahoře. I proto je tento hořeček považovaný za kriticky ohrožený druh.

Přestože je tato Břístevská hůra, jak se lokalita jmenuje, už trochu z ruky – rozhodně stojí v první polovině září za návštěvu, ostatně stejně jako dlouhopolské louky.

Když se s těmito rostlinami důkladně seznámíme, třeba se nám je podaří ještě objevit i u nás. Vždyť zachovalá území na Rožďalovicku ještě máme. Nebo ne?

Jiří Rejsek

ROSTOU!

Ano, v letošním roce jsme si opravdu zahoubařili a ještě nyní, v době, kdy dokončujeme poslední korektury tohoto čísla (9. října) stále rostou ve značném množství. Houby jsme nacházeli, tak jak je obvyklé, ve vlnách, které samozřejmě odrážely počasí (viz str. 16–17).

První velká vlna proběhla již se začátkem prázdnin, další v druhé polovině července. Rostly hlavně hříby dubové a ková-

ři, ale postupně se přidávaly další druhy. Horký srpen houbám moc nepřál a jen občas někdo nahlásil ojedinělý nález hříbu plavého nebo přívěskatého.

I zářijové houby si daly na čas, ale na své si přišli kamarádi „hřibologové“, kteří se do našich lesů vydali v sobotu 3. září, tedy ještě v době, kdy my, obyčejní houbaři, jsme ještě vyčkávali. Na známých místech potvrdili některé vzácné, teplomilné druhy hřibů – např. hřib rudonachový, nebo

hřib Fechtnerův (viz foto Tomáš Pavelka). Já jsem k nim o týden později přidal ještě zákonem chráněného, celkem nenápadného hříba moravského a satana.

A pak s koncem září vypukly houbařské žně, kterým kraluje hřib smrkový, ale i hřib hnědý nebo různé druhy křeměňáků a kozáků. Z ostatních hub dominují bedly vysoké, některé druhy žampionů a ryzců.

Připravil Jiří Rejsek

Hřib rudonachový

Hřib Fechtnerův

Vinohradník z Rožďalovic

Lásku k přírodě, zejména k rybaření a houbaření, má v sobě Miroslav Hůlek tak nějak odjakživa.

Postupně se také přidalo sadazení a zahradičení po vzoru svého otce na rodinném pozemku na Tuchomi. A právě tady začal v roce 2017 pěstovat vinnou révu. Ne snad že by chtěl „dělat“ víno, ale protože se mu líbilo, jak se jeho křinecký tchán stará o několik různých odrůd této popínavé rostliny. Zaujala ho zejména pestrost plodů – bobulí uspořádaných do různé barevných hroznů. Pestrost, jež se projevuje i v tvarech, velikosti a samozřejmě také chuti bobulí.

„Líbilo se mi to, a tak jsem začal vyhledávat další informace o vinné révě na internetu a v odborné literatuře. Zjistil jsem, že různých odrůd stolní vinné révy jsou stovky a že několik lidí v Čechách, tedy přesněji, našel jsem jen dva, a jeden z Moravy, se pěstování většího množství odrůd věnuje. Podařilo se mi je kontaktovat – jeden z nich je z nedalekého Kolína, získal jsem cenné informace do začátku a trošku po jejich vzoru a trošku po svém jsem začal budovat vlastní vinohrad,“ popisuje svoje začátky Mirek.

Následovala stavba opěrné konstrukce, shánění různých odrůd, výsadba a nezbytná péče o ně. „Vinná réva vyžaduje v našich podmínkách opravdu velkou péči a já se snažím používat, pokud možno, přírod-

ní prostředky. Teď před dozríváním jsem keře např. ještě ošetřoval roztokem z mořských řas a extraktem ze šalvěje, kopřivy a přesličky,“ vysvětluje Mirek, když prochází mezi řadami perfektně udržovaných rostlin pnoucích se po drátech mezi sloupky vinohradu. Každá rostlina je označena cedulkou s názvem, obrázkem a krátkým životopisem odrůdy, a protože hrozny právě dozrávají, jsou chráněny síťkovanými sáčky proti škůdcům – hlavně proti vosám a ptákům.

V současné době neobvyklou sbírku tvoří necelá stovka stolních odrůd z toho dvacet druhů vinné révy bezsemenné. Zastoupeny jsou tu odrůdy české, slovenské, ukrajinské, ruské i moldavské. Jako rarity pak keře z USA i dalekého Japonska. O dal-

ším doplňování sbírky Mirek zatím neuvažuje, spíše se chce zaměřit na pěstování bezsemenných tržních odrůd. Ostatně tomu napovídají i namnožené sazenice (hlavy), jež letos napěstoval a které jsou připraveny k výsadbě.

Otázka, kterou jistě neslyšel poprvé, tedy: kterou odrůdu má nejraději, ho přece jenom na chvíli zaskočí. „No, každá odrůda má něco do sebe, ale když bych jednu měl jmenovat, byla by to Afrodita, nebo ne... asi Bjalo, taky Arkádie je výborná a Monarch, Velika a Dněprovský a Smaragd a... Ne, to vážně nedokážu říct,“ směje se a uvědomuje si, že vlastně neodpoví... Vinohradník z Rožďalovic.

Jiří Rejsek

Výsadby stromů v rožďalovických ulicích

V posledních dvou letech se v některých rožďalovických ulicích (zejména těch nově zrekonstruovaných) objevily kromě nových povrchů silnic a chodníků i nové výsadby mladých stromů v travnatých pásích. Rád bych proto chtěl naše obyvatele stručně informovat, proč a jak se tyto stromy do našich ulic vysazují, o jaké se vlastně jedná druhy a kultivary a s jakým (ne)úspěchem o tyto stromy město pečuje.

Výsadby mladých stromů v ulicích probíhají od listopadu 2020 v souladu se zpracovanou Územní studií sídelní zeleně města Rožďalovice v témže roce. Nejprve bylo v ulici Čsl. legií vysázeno 33 kusů mladých třešní pilovitých (*Prunus serrulata* ‚Kanzan‘). Jedná se o malebné trychtýřovité stromy dorůstající 8–10 m výšky na jaře bohatě růžově kvetoucími plnými růžovitými květy a na podzim s listy barvícími se do oranžové až purpurové barvy.

V ulici Spojovací u nové zídky hřiště a in-linové dráhy pak byly ještě v témže roce vysazeny do nově vybudovaného parkoviště dva mladé javory (*Acer x freemanii* ‚Autumn Blaze‘) s karmínově se barvícími listy na podzim a dva jasany úzkolisté (*Fraxinus angustifolia* ‚Raywood‘) s vejčitou korunou a lesklými tmavozelenými listy barvícími se na podzim tmavočerveně.

V listopadu 2021 došlo k výsadbě 26 kusů javorů červených ve dvou kultivarech *Acer rubrum* ‚October Glorie‘ s karmínově červeným podzimním zbarvením listů a *Acer rubrum* ‚Scanlon‘, která brzy na jaře před olistěním kvete nádherně červenými drobnými květy. Může však trpět na zásaditých půdách chlorózou, což se nejspíše v tomto létě projevilo naplno prosycháním koncových letorostů v období sucha. Bude proto nutné se tomuto kultivaru věnovat a popřípadě jej nahradit odolnějším taxonem. Pečliví pozorovatelé si mohou všimnout, že tato javorová alej není vysázena v přesném sponu a na některých místech výsadby těchto stromů chybí. Jedná se dle mého názoru o chytrou strategii starosty města nevysazovat stromy do míst jejich budoucího přímého konfliktu s budovami rodinných domů, dráty elektrického vedení, okolními stromy apod. Výhodou uličních stromořadí a alejí je právě to, že jejich efekt se projeví naplno pouze ve směru jejich výsadby podél cest, a tudíž jejich ne-

Jarní řez po výsadbě okrasných jablek *Malus* ‚Mokum‘ v Rajmanově ulici se prováděl v květu, nyní již některé jabloně krásně zaplodily

pravidelnost nemá na výsledný dojem žádný vliv.

Letos na jaře byly v nově zrekonstruované Rajmanově ulici vysazeny dva odlišné taxony stromů. V úseku mezi ulicemi Čsl. legií a Josefa Horáka to bylo 7 kusů okrasných jablek *Malus* ‚Mokum‘ s různými květy na jaře, na podzim pak stromky září svými červenými plody. Ve slepém úseku od ulice Josefa Horáka je pak vysazeno 17 kusů okrasných hrušní *Pyrus calleryana* ‚Chanticleer‘ s bílými květy na jaře a oranžovočervenou podzimní barvou listů.

Současně se povedlo ještě vysadit v Ruské ulici od mostu přes Mrlinu až k závorám u nádraží stromořadí 22 kusů lip stříbrných (*Tilia tomentosa* ‚Brabant‘) s pravidelnou hustě větvenou korunou a nápadně rozdílnou barvou svrchní tmavě zelené a rubové šedě plstnaté strany listů, které

se na podzim zbarvují do zlatožluta. Zkušený pozorovatel si může opět všimnout, že lípy jsou sice poměrně velké a tlusté ve kmeni, ale v ne moc dobrém zdravotním stavu a vitalitě. Jedná se o záměr. Stromy byly totiž tak levné, že se zastupitelé rozhodli jejich výsadbu provést a dopěstovat je ve vlastní režii. Letošní suché léto jim sice trochu pocuchalo listy a nervy v jejich listovém paždí, ale přežily (dokonce i poměrně silný výchovný řez arboristů) a příští rok by měly (zejména pokud bude kvalitně postaráno o jejich závlivu v suchých a teplých dnech) být již v mnohem lepší kondici.

Starosta města je dlouhodobě znám svou láskou k rostlinám všelikého druhu, a proto jsme v ulicích města zdaleka neskoučili. Následující výsadby na sebe nenechají dlouho čekat, již tento podzim se objeví v některých ulicích stromy nové, na

jejich výběru nyní intenzivně pracujeme. Jistě jste si také všimli, že se vysazují nové stromy i jinde – v okolí Holských rybníků, v Panské zahradě, před lékárnou, pod kostelem u pomníku padlých, dokonce i v přilehlých obcích. Zejména na Hasině postupně probíhá obnova ovocných stromořadí a alejí, která bude také pokračovat i tento podzim. O dalším průběhu výsadby vás budeme informovat v některém z příštích čísel Rožďalovicka.

Město Rožďalovice se snaží vysazovat stromy různých druhů a kultivarů, rozličných barev květů i odlišné doby kvetení, rozličných podzimních zbarvení listů, rozličné velikosti a tvarů. Druhová variabilita spojená s variabilitou tvarů, barev, stanovištních nároků a požadavků je jedinou zárukou, jak docílit toho, že i v extrémních lokalitách s nedostatkem půdy a malého prostoru pro růst kořenů, ale i korun stromů, budou alespoň některé z těchto vysazených stromů růst.

A na závěr kritický pohled: již po dvou letech je zcela zjevné, že není v silách pracovníků města se o všechny stromy starat kvalitně, zejména v letních měsících, kdy nově vysazené stromy trpí suchem a vedrem. Potřebujeme jednoznačně zlepšit a zintenzivnit závilku nových stromů alespoň v průběhu prvního roku po výsadbě,

aby nám mladé stromky neusychaly, potřebujeme výrazně zlepšit péči o kořeny, které jsou velmi zaplevelené zejména trávou, ale i jinou buřtinou, musíme tyto mísy odplevelit a zamulčovat kvalitní dřevní štěpkou.

To jsou úkoly, které nás v dalších letech (a ideálně již tuto zimu, kdy bude na péči o nově vysazené stromy snad více času)

bezesporu čekají a na nichž musíme ještě hodně zapracovat. Jakákoliv snaha o pomoc v tomto směru z řad našich obyvatel je nejen velmi vítána, ale bude i oceněna milým úsměvem a velkým díkem zastupitelů a pana starosty samotného.

Marek Žďárský

Oslavy 140 let SDH Rožďalovice proběhly v sobotu 6. srpna na náměstí. Akce se zúčastnily sbory dobrovolných hasičů z okolních obcí, představitelé HZS Nymburk a Středočeského kraje. Ukázku moderní techniky předvedli mladoboleslavští profesionální hasiči. K vidění byl i historický vůz SDH Kopidlno a s parní stříkačkou z roku 1907 k nám zavítali hasiči z Roztok u Jilemnice. K tanci a poslechu zahrála Táboranka

Roždālovice: hlavní mēsto slāvistů

Roždālovice se o posledním červnovém víkendū staly hlavním mēstem všech slāvistů. Konalo se zde již dvacáté Setkání odboček, na které se sjeli slāvisté z celé republiky.

Naše odbočka, která sdružuje 165 členů, byla založena v roce 2000 a má bohaté zkušenosti s organizací těchto setkání. Pořádali jsme ho v letech 2004 a 2010. Potřebí k nám měli slāvisté přijet už v roce 2020, u příležitosti 20. výročí vzniku naší odbočky. Covid se ale postaral o dvojí odložení, dočkali jsme se tedy až letos.

Setkání začalo v pátek 24. června přátelským setkáním a vědomostním kvízem v naší klubovně.

Hlavní náplní celé akce je ale, jak jinak, fotbal. Fotbalový turnaj v malé kopané byl na programu v sobotu. Letos si do areálu FC Trnavanu našlo cestu celkem čtrnáct týmů z celé republiky, které doplnily dva celky naší odbočky, áčko a juniorka, tvořená dorostenci.

Turnaj se odehrál ve čtyřech základních skupinách, pojmenovaných po našich bývalých členech: Petru Duškovi, Mírovi Emrovi, Jardovi Syrovátkovi a Mírovi Fadrhonicovi. Následovala vyřazovací část o konečné umístění. Náš juniorský tým obsadil nakonec 13. místo, A-tým chtěl navázat na

své předchůdce, kteří dokázali vyhrát první ročník v roce 2001 a dále v letech 2006 a 2012. Nasazení a vůle získat čtvrtý titul před domácím publikem byla obrovská, ale finálový soupeř z Brandýsa byl nad naše síly. Nicméně i druhá příčka je v konkurenci 16 týmů velkým úspěchem.

Zápasy s přehledem odřídila čtveřice bývalých ligových rozhodčích v čele s pány Krongdem a Jirků. Kromě turnaje v malé kopané jsme návštěvníkům nabídli bohaté občerstvení, prohlídku města a večerní zábavu se skupinami Komunál a Seven.

Organizačně se nám fotbalový turnaj i Setkání vydařily, poděkování patří všem našim členům, kteří pomáhali s organizací a postarali se o dobrou propagaci Roždālovic.

Chceme poděkovat i sponzorům a městu Roždālovice za podporu této rozsáhlé akce a také FC Trnavanu za poskytnutí zázemí a součinnost při pořádání.

Takto by měla vypadat spolupráce místních spolků.

Jiří Paul

První zářijový víkend jsme mohli navštívit v Dymokurech již 10. obnovený a celkově 25. závod silničních motocyklů. Startovní rošty zaplnilo více než 200 jezdců v celkem 14 kubaturách. V jednom ze závodů, a to v kubatuře do 600 ccm, startoval i náš rožďalovický jezdec Jiří Pilař ml., který se, přestože nováček těchto závodů, umístil na skvělém 9. místě. Moc gratulujeme a do budoucna přejeme mnoho dalších sportovních úspěchů

Tetička Marcela

Druhou zářijovou sobotu podniklo 22 nadšených borců sdružených kolem sportovního matadora Jaromíra Kafky svůj tradiční podzimní cyklovýlet. Jejich trasa byla tentokrát naplánovaná na 60 km a vedla oblastí Svatojiřského lesa a přilehlých okolních rybníků. Všichni si akci, kterou zakončili v příjemném prostředí pivovaru Tahoun ve Všejeanech, náramně užili a už teď se těší na další sportovní podnik

Do nové sezóny jsme vstoupili s novou mládežnickou kategorií mladší přípravky. Nyní máme čtyři mládežnické kategorie, přihlášené do fotbalových soutěží pod hlavičkou Okresního fotbalového svazu Nymburk. Předpřípravku, nově mladší přípravku, mladší žáky a dorost. Jsme velice rádi, že se rožďalovickému fotbalu daří a děti mají zájem o sport. Samozřejmě je to dané velkým úsilím trenérů, kteří s dětmi odvádí skvělou práci. V A-týmu na pozici hlavního trenéra vystřídal Jakuba Valeše Radim Králík a jeho současným úkolem bude vrátit A-tým zpátky do krajské soutěže. Budeme moc rádi, když nás budete v hojném počtu chodit podporovat na mistrovská utkání. Josef Chlomek

JEZDECTVÍ A DOSTIHY

Poprvé v životě vybojovala svoje první místo Tereza Pletková. V sedle Leny Golda zvítězila v neděli 4. září na parkuru v Neratově. Velmi dobře si vedl i další kůň ze stáje Aleny Pletkové – Valentin Tcheque. V neděli 11. září byl třetí v dostihu ve Velké Chuchli a ve středu 28. září doběhl na druhém místě v Lysé nad Labem.

O chlebu, pečivu a o neobyčejně obyčejném životě na zámku

Starší generace mi dá jistě za pravdu, že chléb a pečivo, které se v Rožďalovicích a jejich okolí prodávalo ještě začátkem sedmdesátých let minulého století, nemělo konkurenci a dodnes na voňavé kulaté bochníky, loupáky a karlovarské rohlíky s láskou vzpomíná.

Málokdo si také vybaví, že pečivo pocházelo z pekárny, která již pod taktovkou státu rozjela v roce 1953 svůj provoz v budově barokního zámku v sousedním Křinci. Podařilo se nám najít jednoho z posledních žijících pekařů, kteří v tamní pekárně den co den kouzlili z mnoha a mnoha metráků mouky výrobky, bez kterých si nedovede představit den větší na z nás.

Pana Ladislava Haška přivezla kousek po ulici na elektrickém vozíku k nám na terasu našeho domku vedoucí aktivizačního oddělení Domova Rožďalovice paní Jaroslava Krausová. „Nevím, jestli bude mít pan Hašek na povídání náladu,“ sdělila mi dopředu po telefonu. Nenechal jsem se odradit; podařilo se a po prvních otázkách se starému mistrovi umění pekařského rozzářily oči.

Pane Hašku, vy jste do středních Čech přišel zdaleka. Co vás sem přivedlo?

Narodil jsem se v roce 1932 ve Lhotě u Chroustovic nedaleko Hrochova Týnce. No a možnost vyučit se pekařem jsem našel až na Mladoboleslavsku. Do učení jsem nastoupil v pekárně ve Všejanech a výuční list získal v pekárně v sousedních Čachovicích. Pak jsem musel na vojnu.

Jaké byly vaše profesionální začátky, tedy čas, kdy jste se vrátil z vojny a jako mladý muž poprvé otevřel dveře pekárny na zámku v Křinci?

Na zaučení jsem dostal 14 dnů! Vše jsem musel okoukat: jak zacházet s pecí, jak s topením, s kynutím a pečením. Práce v pekárně začala hezky zvolna kolem šesté večer a končila po dvanácti hodinách práce ráno v šest. Každý po sobě uklízel, vybíral se popel a stále udržoval oheň, pec nesměla vychladnout. Topilo se uhlím.

Doba to byla zvláštní, stále chyběly nějaké suroviny, třeba žito. Kvásek jsme si dělali sami ze žita a pšenice šarže 1050. Chleba byl výborný a jak šel na odbyt a jaký o něj byl zájem!

Kromě chleba jste pekli také rohlíky a housky, ty jste pletli ručně?

Už ne, housky z bochánků těsta tvarovala forma, vylisovala do housky drážky a bylo hotovo. Rohlíky se válely ručně, a kromě klasických rohlíků jsme také dělali rohlíky tukové, karlovarské. Byly výborné a šly na odbyt!

Měli jste možnost ochutnat svoje výrobky, nebo jste si je museli koupit?

„Zaměstnanci mohli jíst, ale nesměli si nic brát domů, nešlo si nic koupit. Jedlo se pouze o krátkých přestávkách, zpravidla když se uválely rohlíky. V pekárně se muselo především pracovat. Když mužští vylili těsto, dělička tvořila bochánky a housky se dělaly ve strojků. Hotové výrobky se dávaly na prkna, pak se obracely a potíraly vodou a sypaly mákem anebo solí.

Bochníky se pekly buď dvou-, anebo tříkilogramové a v peci byly přibližně padesát minut. Jenže velký problém byl často s moukou, která byla špatná a nekynula. Ale vždy se to muselo podařit! Kvásek ze žitné mouky pokaždé všechno zachránil.

Denně jsme napekli třicet metráků chleba. Ten se pekł jako první, dvakrát za sebou a od desáté večerní přišly do práce ženy – pomocnice; teprve ony zadělávaly na rohlíky a na housky. Těsto se zadělávalo míchačkou.

Víte, na co jsem nikdy nenašel odpověď, proč se tenkrát pekly zahnuté rohlíky?

Víte proč? No přece aby se po plechu nekoulely a držely hezky na jednom místě!

Vše mělo svůj účel. Na plech se dávaly po dvaceti. Chleby se sázely do rozpálené pece, velké vždy dolů. Vešlo se jich tam padesát čtyři kusy a tam se zapekly, odpařily a pak se ještě dopékaly v přepékačce, přes kterou šly plameny. Byl to takový koloběh, při kterém chleby neztrácely na váze.

Takže nějaké přísné Československé státní normy se neplnily?

Československé normy? (Směje se.) To na chleba neplatilo! Jednou mi zavolali z podniku: Pane Hašek, těšte se, vezeme vám mouku z Čelákovic, je shnilá! V čelákovickém mlýně totiž zkoušeli vyrábět mouku po novém americkém způsobu, tzv. třením ve válkách. Jenže v USA chladili válce vodou a v Čelákovicih to dělali bez chlazení, takže to všechno..., víte co?! Špatně se to peklo, ale muselo se to zpracovat. A my to tehdy zpracovávali...

Sto bochníčků muselo vážit dva metráky. V pekárně se na tzv. „jedno kolo“ dávalo 318 kg mouky. Někdy se nezadařilo a chléb se zkrátka nepovedl, ve většině případů neměl tvar. To se pak vozil do Krchleba a krmili se jím v JZD tamní nutrie.

V pekárně jsme pekli chléb, housky, rohlíky, sladké loupáky a karlovarské rohlíky, ty byly u zákazníků obzvlášť oblíbené, ale pekařům tekli pokaždé olej až na břicho.

Ovšem velmi přísná byla ústrojová kázeň, děvčatům často visely tkaničky ze zástěr, ty mohly zachytit válečky ze stroje a ten nešel rychle a bezpečně zastavit. Právě proto chodila do pekárny podniková bezpečnostní kontrola. U nás se žádná

vážná nehoda nestala, ale jinde ano, velmi tragická, kdy právě šňůry od zástěry vtáhly jednu ženu do stroje a ten ji rozdrtil.

Kde všude se daly výrobky z křinecké pekárny koupit?

Rozváželo se nejen po Křinci, ale vozilo se hlavně do Rožďalovic, Pojed, Tucho-
mi, Košíka, Seletic, ale také na Jívák, Pat-
řín a do Bobnic.

Výrobky se autem vozily také na Lou-
čeň, kde se krám otevíral v šest hodin rá-
no, pro dělníky a zemědělce, kteří byli
zvyklí mít po ránu čerstvou svačinu. Jed-
nou se řidiči někde zdrželi – otočili trasu
anebo zaspali a přijeli na Loučeň pozdě.
No a paní Říkalová, vedoucí tamní prodej-
ny, od nich pečivo nevzala.

Řekla jim, ať si to strčí... Víte kam?
A skutečně si od nich nevzala ani jeden
kus a víte, co se stalo? Chlapi už nikdy na
Loučeň nepřijeli ani minutu opoždění –
takhle se vyučovalo pořádku a disciplíně!

Velmi nepříjemným zážitkem pro vás muselo být, když objekt zámku začal hořet. Vzpomínáte si na nějaké detaily z inkriminované noční směnky?

Myslím, že to bylo v roce 1960. Vyhrabal jsem popel a vezl ho na kolečku na sklád-
ku, podíval jsem se na oblohu, jestli nebude
pršet a najednou vidím, jak kolem komína
šlehají plamínky... Letěl jsem do dílny a po-
vídám kolegovi, odjed' si trabantem od zdi
nebo ti shoří! Služebním telefonem jsme vo-
lali hasiče do Nymburka a nedovolali se, vo-
lali jsme na Veřejnou bezpečnost, aby po-
mohli zalarmovat hasiče v celém okolí. To

už byly plameny na střeše. Obrovským štěs-
tím bylo, že přestal foukat vítr. Na zámek
nejdříve dorazili elektrikáři a vypli proud
v traťce a pak se mohlo začít hasit. Hasi-
li ze vnitřku zámku. Všechno bylo vysušené
z neustálého tepla jdoucího z pekárny naho-
ru. Tu noc jsme nepekli, jen jsme vše uklidi-
li. Požár způsobil komín, který 20 let nikdo
nekontroloval. Vysoký komín se musel pro
jeho havarijní stav zbourat a znova postavit.

Kromě požáru zámku ovlivňovaly životy obyvatel ve zdejších kraji také povodně z říčky Mrliny, vzpomínáte si na nějakou událost?

Nevím, jestli to víte, ale do Mrliny vy-
téká voda ze 45 rybníků. Pamatuji se, jak
se jednou před Vánoci řeka málem přelila
ze svých břehů. Policajti objížděli rybníky
a nařizovali hrázným uzavřít stavidla, aby
voda stačila odtéci do Labe, a představte
si, podařilo se to a řada obcí podle jejího
toky byla zachráněna.

Pane Hašku, byli jste s vašimi kolegy jedni z posledních, kdo v roce 1972 uzamkl dveře pekárny a ukončil v ní provoz, jaký to byl pocit?

Níjak výjimečný, klíč jsme poslali po kole-
govi řidiči na podnik do Poděbrad a já spo-
lečně se svojí ženou začal novou pracovní
etapu v nymburském masokombinátu.

Fotografická stylizace Klubu vojenské historie

Náš rozhovor plynul v klidu, kousek od zdi
druhého zámku, zde v Rožďalovicích, ve
kterém pan Hašek našel domov stávající
a oslavil v něm úctyhodných devadesát let.
Nevím, jestli někdy přemýšlel o tom, že je-
ho „zámecký“ život byl životem nadmíru
zajímavým. Nevím, jestli někdy přemýšlel
o tom, že svoji lásku k pekařskému řemeslu
předával prostřednictvím chleba lidem,
kteří si často ani neuvědomovali, co práce
stojí za tím, než si k němu doma u stolu při-
voní. Každopádně jsem rád, že jsem jeho
vyprávění mohl zaznamenat a ve vzpomín-
kách jej vrátit do doby jeho aktivního života.

Rozhovor připravil Pavel Klicpera

MĚSTO ROŽDALOVICE A SDRUŽENÍ RODIČŮ ROŽDALOVICE VÁS SRDEČNĚ ZVOU NA

Veselé
PEKLO

s čertíkem

9.12.2022
SÁL RADNICE

Možná dorazí i Mikuláš s Andělem a bude i nadílka?

UHÁČKUJ SI SVŮJ KOŠÍK

Zveme všechny zájemce, kteří si chtějí uháčkovat košík či prostírání, či se naučit novou techniku háčkování, k příjemnému posezení s háčkem v ruce a třeba i s kávičkou.

Akce se koná dne 7. prosince 2022 v Městské knihovně v Rožďalovicích od 17.30 hod.

V případě Vašeho zájmu či jakýchkoliv dotazů volejte paní Jitku Žďárskou (tel. 605 261 182), nebo se můžete stavit osobně přímo v knihovně (Út a Čt: 13.00–16.00 hod).

Zde je možné zhlédnout vzorník s barvami příze pro váš výběr i hotové výrobky.

Cena kurzu – 175 Kč (v ceně je kvalitní bavlněná příze od firmy Lovely Cottons)

Zájemce prosíme o přihlášení nejpozději do 4. listopadu. Počet účastníků kurzu je omezen maximálně na 10 osob.

VÁNOČNÍ TVOŘENÍ VĚNCŮ

Vánoce
jsou za dveřmi ...

Přijďte si vytvořit adventní věnec, nebo věnec na dveře.
Zahřejeme se u toho svařákem a naladíme se Vánoční atmosférou
u ochutnávky prvního cukroví.

GALERIE MELANTRICH
25.11.2022 od 16 hod.

Vstupné: 450 Kč
Závazná přihláška na MěÚ Rožďalovice do 18.11.2022

V ceně vstupného jsou větvičky,
korpusy, přírodní materiál a různé
dekorace. Svíčky necháme na Vašem
výběru, protože víme, že každý má
své tradice a svíčky k tradicím patří.
S sebou nůžky a pokud máte,
tak tavnou pistoli
(je možnost zapůjčení).
A samozřejmě dobrou náladu.

MĚSTO ROŽĎALOVICE VE SPOLUPRÁCI S KVĚTINÁŘSTVÍM KONVALINKA VÁS ZVE NA
ZÁBAVNÉ HALLOWEENSKÉ ODPOLEDNE

ROŽĎALOVICKÁ DÝNĚ 2022
SOBOTA 22. ŘÍJNA OD 15:00 DO 18:00 HODIN
SPOLKOVÝ DŮM

PROGRAM:

Práce s dýní pro děti a rodiče – dlabání
a práce na originální podobě Halloweenké dýně
Vyhlášení třech nejlepších rožďalovických dýní
Vítězové obdrží poukázky k nákupu květin
a dárků v květinářství Konvalinka

(Ruská ulice č.p. 98)

OBČERSTVENÍ:

Dýňové latté a cappuccino
(z profesionálního italského stroje Barista)
Horký čaj
Horká hruška s hruškou (specialita pro dospělé)
Sladké dýňové speciality

Tešíme se na vás!

Dýně pro soutěžící zdarma (vlastní nůž a lžice na dlabání s sebou)!

MĚSTO ROŽĎALOVICE VE SPOLUPRÁCI SE SDRUŽENÍM RODIČŮ ROŽĎALOVICE
VYHLAŠUJE SOUTĚŽ PRO DĚTI

**Namaluj obrázek,
jak vypadají
tvoje Vánoce**

**Dones obrázek do KNIHOVNY
od 1.11. do 22.11.2022.**

**Moje
Vánoce**

**Vyhlášení vítězů bude na náměstí
při rozsvícení stromečku 26.11.2022.**

MĚSTO ROŽĎALOVICE VE SPOLUPRÁCI SE SDRUŽENÍM RODIČŮ ROŽĎALOVICE
VYHLAŠUJE SOUTĚŽ PRO TŘÍDY ZŠ A MŠ **O NEJHEZČÍ STROMEČEK**

**Náš
stromeček**

**Ozdobte stromeček dle svých představ,
originalitě a fantazii se meze nekladou**

15. 11. 2022

Stromečky budou vystaveny v Galerie Melantrich.

(kde budou k vidění pro veřejnost

19. a 20. 11., 26. a 27. 11, 3. a 4. 12.

Návštěvníci výstavy dají svůj hlas vybranému stromečku.

26. 11. 2022

Při příležitosti rozsvícení stromečku na náměstí

budou vyhlášení vítězové soutěže.

ROŽĎALOVICKÝ VÁNOČNÍ JARMARK

s rozsvícením vánočního stromčku

sobota 26. 11. 2022

14:00 TRHY NÁMĚSTÍ

Stánky s občerstvením, trdelníkem, klobásami, teplými nápoji ve vánočním hrnečku, perníčky, vánočními dekoracemi a jiné

FOTOKOUTEK s vánočními pozadími a rekvizitami

14:00 GALERIE MELANTRICH

Výstava žáků ZŠ a MŠ – NÁŠ STROMEČEK
Prodejní výstava ozdob a dekorací

16:00 VÁNOČNÍ KOLEDY ZAZPÍVÁ – Magda Malá

VYHLÁŠENÍ SOUTĚŽÍ „Náš stromeček“
a obrázků na téma „Moje Vánoce“

17:00 SLAVNOSTNÍ ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMKU

MĚSTO ROŽĎALOVICE VÁS SRDEČNĚ ZVE
NA KULINÁŘSKOU SOUTĚŽ

Nejlepší
vánoční
cukroví

OCHUTNÁVKA A VYHODNOCENÍ PROBĚHNE

17.12.2022 OD 10 HODIN
GALERIE MELANTRICH

Přihlášky do soutěže (1 druh cukroví / osoba) na MěÚ od 1. do 9. 12. 2022

Nejlepší
druhy cukroví
obdrží krásné ceny.

Kláster na fotografii z počátku 20. let 20. století (archiv Nadačního fondu Jendy Rajmana)

Současný pohled (16. srpna 2022), foto Viktor Dobrev

